

eul_wid: rhg-am

Ἀνώνυμος ῥητορικὸς λόγος · Rhetorical Treatise Anonymous

On the Figures of Speech

Περὶ τῶν τοῦ λόγου σχημάτων

Period: *Ῥωμαϊκὴ* [Roman](#)
Dialect: *Κοινὴ τεχνικὴ* [Technical Koine](#)
Domain: *Ῥητορικὴ* [Oratory](#)
Format: *Λόγος* [Oration](#)

3.110. (1t) ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΧΗΜΑΤΩΝ. Πολλοὶ περὶ σχημάτων ποιησάμενοι τῶν ἀρχαίων τῶν τε λόγου καὶ τῆς διανοίας, φιλοπονώτατον τέκνον καὶ εὐλαβέστατε Ἰγνάτιε, ἄλλος ἄλλῃ μεθόδῳ ἐχρήσατο, ὡς ἐκάστῳ ἔδοξεν ἀρμόδιόν τε καὶ ὠφέλιμον· οὐδὲ γὰρ πάντες τὴν αὐτὴν ὁδὸν μετελθεῖν ἡβουλήθησαν, ἀλλ' ὁ μὲν κατέλιπέ τινα τῶν σχημάτων, ὁ δὲ ἐβιάσατο καὶ μὴ ὄντα ἐπεξεργάσασθαι. ἡμεῖς δὲ σὺν θεῷ φάναι μῆτε περιττόν τι μῆτε ἐλλείπον γεγραφέναι βουλόμενοι τρίτην μέθοδον ἐπενοήσαμεν, καὶ ἴσως τοῖς ἀφθόνως κρίνουν προαιρουμένοις [καὶ] λίαν ἀκίνδυνον· οὐδὲ γὰρ πολυσχιδῇ καὶ ποικίλῃ καὶ τῆς εὐλόγου τέχνης ἀμοιροῦσαν ἐπιζητοῦμεν, ἀλλ' ἦν Ἑρμογένης ἔγραψε καὶ σοφοὶ ἡρέσθησαν, καὶ σώφρονες κατὰ τὴν γνῶσιν ἐπέκριναν· εἰ δὲ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν παρ' Ἑρμογένει καὶ ἕτερά τινα βουληθῶμεν προσθεῖναι, ἰδίως ταῦτα συνθέντες συγχύσεως ἀμέτοχον τὴν καθ' ἡμᾶς πραγματείαν τηρήσομεν· ὁ γὰρ Ἑρμογένης τέσσαρσι τόμοις στοιχειώσας τὸ περὶ εὐρέσεως τῷ μὲν πρώτῳ τόμῳ διεξῆλθε περὶ τῶν προοιμίων, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ προκαταστάσεως, εἴτα πλάτους διηγήσεως καὶ μήκους, καθὼς ἐν ἑτέροις ὑπομνηματίζοντες τὴν πραγματείαν διεξοδικῶς ἀπεφήναμεν· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τόμῳ περὶ κατασκευῆς καὶ λύσεων, εἴτα περὶ κεφαλαίων, ἐπιχειρημάτων τε καὶ εἰδῶν τῶν τῆς μεταλήψεως, ἐργασίας τε ἐπιχειρημάτων καὶ ἐνθυμημάτων, ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους καὶ τάξεως [καὶ] ἐπιχειρημάτων, ὅρου τε καὶ διασκευῆς· ταῦτα τοίνυν ὁ τεχνικὸς ἐν τοῖς τρισὶ τόμοις διελθὼν ἄριστά τε καὶ σοφώτατα, καὶ ὡς οὐκ ἐνεδέχετο ἄλλως πως γενέσθαι τούτων κρείσσω καὶ βελτίονα, ἥκει ἐπὶ τῶν τοῦ λόγου σχημάτων ἕκαστον τῶν προεκτεθέντων ποίῳ σχήματι ἐκφέρεσθαι διδάσκων.

3.111 ἡμεῖς τοίνυν οὐ σκοπὸν ἐθέμεθα εἰπεῖν, ποίῳ μὲν σχήματι δεῖ ἐκφέρειν τὰ προοίμια, ποίῳ δὲ τὰ διηγήματα, καὶ ἕκαστον τῶν ῥηθέντων ἐν τοῖς τρισὶ τόμοις, ἀλλὰ πόσων σχημάτων τοῦ λόγου μέμνηται, καὶ τῶν τῆς διανοίας πόσων· καὶ τοῖς φιλοπονοῦσιν οὐ χαλεπὸν ἐφαρμόσαι ἕκαστον αὐτῶν τῷ προεκτιθεμένῳ ἐν τοῖς τρισὶ τόμοις. ΠΕΡΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΥ Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ στρογγύλου σχήματος, ὅπερ καὶ ὁ τεχνικὸς πρῶτον ἔθηκεν ὡς ἐπιτήδειον τοῖς ἐνθυμήμασιν· πλείονα γὰρ δόξαν δριμύτητος ἀποφέρειται τὸ ἐνθύμημα στρογγύλως ἐκφερόμενον, ἢ εἴ τις αὐτὸ ἐξαπλῶσαι θελήσει, οἷον ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐκείνων ἐάλω, σὺν τὰδε οὐκ ἂν ἔγραψας· οὕτως ἂν σὺ νῦν ἀλῶς, ἄλλος οὐ γράψει· διάνοια γάρ ἐστι τὸ ἐνθύμημα ἐκ μάχης λεγομένη ἐν ἀκολουθίας σχήματι, διὰ τοῦτο δεῖ στρογγύλως ἐκφέρεσθαι, ὡς συλλογισμὸς ῥητορικὸς ὑπάρχων. διαλύσομεν δὲ τὸ στρογγύλον εἰς σαφήνειαν τοῦ στρογγυλίσματος· μὴ ἐπιτρέπετε τοῖς τὰ παράνομα γράφουσιν·

εἴπερ γὰρ ἐκωλύοντο, οὐκ ἂν ὁ νῦν παρανομήσας τοιαῦτα γράφειν ἐτόλμησεν, ἀλλ' οὐδὲ ἐν ὑστέροις ἄλλος γράψει τούτου δικαίως ἐν τῷ παραυτίκα ἀλόντος.

3.112 ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΘΕΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ἀντίθετον σχῆμά ἐστι τὸ διπλασιάζον πάντα τὸν ὑποκείμενον ὅρον τοῦτον τὸν τρόπον, εἴ τις τοῦ κατὰ φύσιν τὸ ἐναντίον λαμβάνων καταβαίνοι εἰς τὸ ὑποκείμενον, οἷον ἡμέρας οὔσης λέγομεν οὕτως· ἐπειδὴ ἡμέρα ἐστὶ, δεῖ ποιῆσαι τόδε. τοῦτο τὸ ζητούμενον, τὸ δὲ ἀντίθετον αὐτοῦ, εἰ μὴ ἦν ἡμέρα, ἀλλὰ νύξ, ἴσως ἐχρῆν μὴ ποιεῖν· ἐπεὶ δὲ ἐστὶν ἡμέρα, (καταβαίνει γὰρ εἰς τὸ ἴδιον) ποιῆσαι προσῆκε. παράδειγμα μετ' εὐφραδείας πολέμου ὄντος· εἰ μὲν ἦν ἐν ἡσυχίᾳ τὰ καθεστηκότα, καὶ ἀπραγμοσύνη κατεῖχεν ἡμᾶς, καὶ μήτε ἄτοπον μήτε φοβερόν ἐφειστήκει παρὰ τῶν πολεμίων μηδέν, ἀδείας δὲ ἤμεν ἐπειλημμένοι καὶ ἐξουσίας τοῦ πράττειν, ὅσα βουλομένοις ἡμῖν ἐτύγχανεν, ἔδει φυλάττειν τὰ καθεστηκότα καὶ παρακινεῖν μηδὲ ἓν, μηδὲ καινοτομεῖν, ἀλλὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐμμένειν ἔθεσί τε καὶ ψηφίσμασι καὶ νόμοις· ἐπειδὴ δὲ πόλεμος κεκίνηται καὶ πλησίον οἱ πολέμιοι, καὶ ἐφέστηκε μὲν τὰ δεινὰ καὶ ταραχὴ τοσαύτη τῶν πραγμάτων, τίνος ἔνεκεν οὐ καινοτομήσομεν, αὐτοῦ τοῦ πολέμου ταύτην τὴν φύσιν ἔχοντος ἄφ' ἑαυτοῦ τεχνᾶσθαι τὰ πολλά, καὶ τὸν τῶν ἀνθρώπων μεταποιεῖν ἐπὶ καινότερον βίον; ἄλλο παράδειγμα Σωπάτρου· εἰ μὲν οὖν ὄνησις ἀγωνιζομένοις ἀκολουθεῖ, καλὸν ἀπολαύειν τῆς τύχης, εἰ δὲ Τρωσὶν ἐστὶ τὸ νικᾶν ἐκ Διός, ἡμῖν δὲ πληροῦν ἀκοντίων τὴν γῆν μόνον, ἀναχωρῆσαι συμφέρον, νεκρὸν λαβοῦσι τὸν Πάτροκλον. Σχῆμα περιοδικόν, ὃ συνίσταται ἐκ προτάσεως καὶ ἀποδόσεως, οἷον ὃ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθῇην ταῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενος, οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ, καὶ μήπω βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ.

3.113 καὶ πάλιν, ὁ μὲν γὰρ Φίλιππος ὅσῳ πλέον ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν ἑαυτοῦ, τοσούτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσιν νομίζεται· ὁ μὲν δ' ἐγὼ, ὡς Ἀθηναῖος, ὅσῳ χειρόν ἢ προσῆκε κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλείονα αἰσχύνην ὠφλήκατο. αὕτη δὲ μακρὰ καὶ τετράκωλός ἐστιν ἐκ δύο προτάσεων καὶ δύο ἀποδόσεων. ΠΕΡΙ ΚΩΛΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Κωλόν ἐστὶν σχῆμα λόγου τὸ ὑπὲρ τὰς ἐπτὰ καὶ ὀκτὼ καὶ δέκα συλλαβὰς μέχρι τοῦ ἡρωϊκοῦ προχωροῦν, ἀπαρτίζον διάνοιαν, οἷον ἀλ λ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῶ Φιλιστείδην τύραννον. ΠΕΡΙ ΚΟΜΜΑΤΙΚΟΥ. Κόμμα δὲ ἐστὶν τὸ ἀπὸ τεττάρων καὶ πέντε συλλαβῶν καὶ μέχρι ἑξ ἀπαρτίζον διάνοιαν, οἷον καταλαμβάνων Ὠρεό, καὶ κατασκάπτων Πορθμό, καὶ παρὰ τῷ θεολόγῳ, πάλιν τὸ σκότος λύετα, πάλιν τὸ φῶς ὑφίστατα, πάλιν Αἴγυπτος σκότῳ κολάζετα. γίνεται δὲ τὸ κόμμα καὶ μέχρι δύο συλλαβῶν, ἡνίκα ἡ διάνοια ἀπαρτίζεται, οἷον δεῖ δὲ εἰδέναι ὡς τὸ μέτρον τῶν συλλαβῶν περινενοημένον ὀφείλει εἶναι, ἐπεὶ οὔτε ὁ ὅρος σώζεται τοῦ κώλου οὔτε τοῦ κόμματος. ΠΕΡΙ ΣΧΟΙΝΟΤΕΝΟΥΣ. Σχοινοτενὲς σχῆμά ἐστιν τὸ ὑπὲρ τὸ ἡρωϊκὸν μέτρον, ὅπερ χρησίμον ἐν προοιμίῳ καὶ ταῖς τῶν προοιμίων περιβολαῖς, οὗ παράδειγμα ὁ Ἑρμογένης οὐ τέθεικεν, ἡμεῖς δὲ εἰλήφαμεν ἐκ τοῦ Θουκυδίδου, ὅπερ ἐστὶν καὶ μεγαλοπρεπές, ὡς ἐκ περιαγωγῆς συντεθειμένον, οἷον ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμός, ῥέων ἐκ τοῦ Πίνδου ὅρους διὰ Δολοπίας καὶ Ἀγριάνων καὶ Ἀμφιλόχων ἄνωθεν παρὰ Στράτον πόλιν εἰς θάλασσαν ἔξεισιν παρ' Οἰνιάδα.

3.114 ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Πνευματικὰ σχήματα δύο εἰσὶν, ἡ γὰρ ἐν νόημα λαβόντες καὶ τοῦτο ἐργαζόμενοι τῇ ἐρμηνείᾳ πλείοσι κώλοις, ὡς ἔφην, διαρκουῦμεν τὸ ἐν ἐπεκτείνοντες, ὡς τὸ ὅτε γὰρ περιῖων ὁ Φίλιππος Ἰλλυριοῦς καὶ Τριβαλλοῦς, τινὰς δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων κατεστρέφετο, καὶ δυνάμεις πολλὰς καὶ μεγάλας ἐποιεῖτο ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ τινες τῶν ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τῆς εἰρήνης ἐξουσίᾳ βαδίζοντες ἐκεῖσε διεφθείροντο, ὡς εἷς οὗτος ἦν, τότε δὴ τότε πάντες, ἐφ' οὓς ταῦτα παρεσκευάζετο ἐκεῖνος, ἐπολεμοῦντο· εἰ δὲ μὴ ἡσθάνοντο, ἕτερος οὗτος λόγος οὐ πρὸς ἐμὲ. ἢ ὅταν πολλὰ πράγματα ἀθρώως ἔχοντες εἰπεῖν καθ' ἕκαστον κῶλον πρᾶγμα ἀπαρτίζωμεν, οἷον ἀλ λ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος καὶ

κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττική ν , καὶ καταλαμβάνων Ὠρεό ν , καὶ κατασκάπτων Πορθμό ν , δι' ὅλου τοῦτο τὸ πνεῦμα συναπαρτίζει τῷ πνεύματι καὶ κῶλον. ΠΕΡΙ ΑΚΜΑΙΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ἀκμαῖος λόγος ἐστὶν σχῆμα λόγου καὶ διανοίας, καὶ σχῆμα μὲν λόγου μεταβολῇ τῶν κατὰ πνεῦμα σχημάτων, οἷον ὅτε γὰρ περιῖών ὁ Φίλιππος Ἰλλυριοὺς καὶ Τριβαλλοῦς , τινὰς δὲ καὶ τῶν ἄλλων κατεστρέφεται ο , καὶ τὰ λοιπά.

3.115 ἄλλο παράδειγμα Σωπάτρου ἐν ταῖς μεταποιήσεσιν· ἐκτετραγώδεται τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν τοῦ Διὸς ἐπικουρίαν ἢ τύχη , καὶ τὰ δρώμενα τῆς ῥοπῆς παρέχει τὴν αἴσθησιν· νεκρὸς κείμενος Πάτροκλος , πολέμιοι τὴν δεξιὰν πρακτικώτερο ι , πᾶσα πάντων Ἑλλήνων ἀσθενεστέρα βολή· μαθέτω τοῖνυν Ἀχιλλεὺς πρῶτον κείμενον Πάτροκλον , ἀσπασώμεθα μετὰ τὴν μάχην τοὺς Ἕλληνας , ἂν πολεμίας χειρὸς τὸν νεκρὸν ἀναστήσωμεν , καὶ δυνηθῶμεν ὑπὸ τῆς ἀχλὺς ἰδεῖν τὸν Ἀχιλλεῖ συντευζόμενον . τοῦτο δὲ τὸ παράδειγμα πλέον μετέχει τῆς ἐν νοήμασι σεμνότητος ἢ τῆς ἐν λόγοις. ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΦΟΡΑΣ. Καταφορὰ δὲ ἐστὶν ἢ ἐν κατηγορίᾳ τάσις, τί δὲ λαὸν ἀνήγαγεν ἐνθάδ' ἀγείρας Ἀτρείδης; ἢ οὐχ Ἑλένης ἕνεκ' ἠϋκόμοιο; ἢ μοῦνοι φιλέους' ἀλόχους μερόπων ἀνθρώπων; ΠΕΡΙ ΔΙΛΗΜΜΑΤΩΝ. Διλήμματόν ἐστιν σχῆμα λόγου δριμύτητος δόξαν ἔχον καὶ ἀλήθειαν, οἷον παρῆς τούτοις λεγομένοις καὶ συνευφραίνου , ἢ οὐ παρῆς· εἰ μὲν παρῆς , πῶς κατηγορεῖς τούτῳ , οἷς συνευφραίνου , εἰ δὲ οὐ παρῆς , δίκης ἄξιός εἰ τοῖς ἀγαθοῖς τῆς πόλεως μὴ συμπαρῶν . ΠΕΡΙ ΠΑΡΗΧΗΣΕΩΣ. Παρήχησίς ἐστιν κάλλος ὁμοίων ὀνομάτων ἐν διαφόρῳ γνῶσει ταῦτόν ἡχούντων, ὡς τὸ ἦτοι ὁ καππεδίων τὸ Ἀλήϊον οἷος ἀλᾶτο ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων. καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ, καὶ μὴν τότε Αἴγυπτος ὑπὸ βασιλεῖ ἐγένετο ο , πλὴν Ἀμυρταίου τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι βασιλέως· τοῦτον δὲ καὶ διὰ μέγεθος τοῦ ἔλους οὐκ ἡδύνατο ἐλεῖν , καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν Αἰγυπτίων οἱ Ἑλειοι .

3.116 ΠΕΡΙ ΚΥΚΛΟΥ. Κύκλος γίνεται ὅταν ἀφ' οὗ ἄρξηται τις ὀνόματος ἢ ῥήματος, εἰς τὸ αὐτὸ καταλήξῃ πάλιν μήτε πτῶσιν ἀλλάξας μήτε σχῆμα μήτε χρόνον μήτε ἀριθμὸν μήτε ἄλλο τι, οἷον σοὶ γὰρ ἦν κλέπτης ὁ πατήρ , εἴπερ ἦν ὁμοίός σοι . λέγεται δὲ καὶ περιοδικῶς καὶ διηγηματικῶς, ἐκ τοῦ τῆς παραπρεσβείας ἦν ἡμῖν πόλεμος πρὸς Φίλιππον , ἦν . καὶ πάλιν, δέδοικα μέν , ὦ Ἀθηναῖοι , δέδοικα , καὶ πάλιν, οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται , οὐ . καὶ πάλιν, οὐ λέγειν εἴσω τὴν χεῖρα ἔχοντα , Αἰσχίνῃ , οὐ . ΠΕΡΙ ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΟΣ. Ἐπιφώνημα ἐστὶ σχῆμα λόγου ἐπὶ τῷ πράγματι λεγόμενον ἐν τέλει τοῦ λόγου, παράδοξόν τι ἐμφαίνον, ἀλλὰ μὴ πάντῃ ξένον τῶν προειρημένων, καὶ τὸ μὲν παρ' Ἑρμογένει Ὀμηρικὸν πλάσμα ἐστίν· οὐ γὰρ οὕτως παρ' Ὀμήρῳ πέπλεκται, ὡς πλαστικώτερον ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ περὶ εὐρέσεως δεδηλώκαμεν· ὅμως οὖν κείσθω παρ' ἡμῶν διὰ τὸ μὴ ὁμοίον αὐτῷ κατὰ πάντα ῥαδίως εὐρίσκεσθαι, οἷον σὺν δ' Εὐρὸς τε Νότος τ' ἔπεσε, Ζέφυρός τε δυσαῆς καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης μέγα κύμα κυλίνδων· καὶ σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον. μέχρι τούτου ἡ διατύπωσις. εἴτα τὸ ἐπιφώνημα, ὁρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.

3.117 ἔστιν καὶ ἄλλο δεύτερον εἶδος ἐπιφωνήματος, ὅταν τις διὰ πολλῶν κῶλων πληρώσας τὴν διατύπωσιν ἐν τῷ τέλει θῇ κῶλον ἐν τὴν δύναμιν ἐμφαίνον· τῆς ὅλης διατυπώσεως, ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ π' Ἰλιάδος Ὀμήρου ἐνέφηνεν ἐπὶ τοῦ Αἴαντος ὁ ποιητής· διασκευάσας γὰρ τὰ τῆς τοῦ Αἴαντος βίας ὑπὸ τῶν Τρώων αὐτῷ γεγεννημένα λίαν ἐμφανῶς, ὡς θαυμάζεσθαι τὸ χωρίον πλεῖον ζωγραφίας, καὶ δείξας τὰ πεπραγμένα ἐπὶ τέλει τέθεικε τὸ ἐπιφώνημα, ἐν ἐνὶ κῶλῳ πάντα παλλιλλογήσας, οἷον Αἴας δ' οὐκ ἔτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι δάμνα μιν Ζηνός τε νόος καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ βάλλοντες, ἕως τὸ οὐδέπῃ ἀμπνεῦσαι εἶχεν· εἴτα τὸ ἐπιφώνημα, πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο· κόσμος γάρ ἐστιν τοῦ λόγου τὸ ἐπιφώνημα ἐοικός, ὡς τις τῶν σοφῶν ἔφη, τοῖς τῶν πλουσίων γείσοις καὶ πορφύραις πλατείαις. ΠΕΡΙ ΤΡΙΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΩΝ. Τρίτον εἶδος ἐπιφωνήματος, τὰ ἀπὸ τῶν τρόπων ἐλκόμενα λοιπὸν εἰς τὸ πρᾶγμα, τολμηρῶς ἡμῶν βιαζομένων τὰ ἐκ τοῦ ἀλλοτρίου πράγματος εἰς τὸ ἡμέτερον

μεταφέρειν, τὸ δὲ ἀσφαλὲς ἐχόντων διὰ τὸ καὶ εἰς τὴν παραβολὴν αὐτὰ προειρηκέναι, οἷον ἐν χειμῶνι καὶ νῦν ἐστὶ τὰ τῆς πόλεως πράγματα καὶ κλύδωνι, καὶ σαλεύεται τὰ καθεστηκότα καὶ δεῖται τοῦ κυβερνήσοντος αὐτά. ΠΕΡΙ ΣΕΜΝΟΥ ΛΟΓΟΥ. Σεμνὸς λόγος ἐστίν, ὅταν αἰσχροὺς ὦν ὁ λόγος ὑπὸ τοῦ ῥήτορος σεμνῶς ἐξαγγέλληται, ὄνομα ἀντ' ὀνόματος ἀμείβοντος, ὡς Μένανδρος πυθόμενον κόρης τινὸς διεφθαρμένης σεμνῶς ἐξηγήσατο· φησὶ γάρ· Διонуσίων ἦν πομπή, ὁ δὲ με ἠκολούθησε μέχρι τοῦ πρὸς τὴν θύραν· ἔπειτα φοιτῶν καὶ κολακεύων τὴν μητέρα ἔγνω με.

3.118 ἢ οὐδ' ὅλως μέμνηται τοῦ πράγματος, ἀλλὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτό, ὡς ἐν τῇ λ' τῆς Ὀδυσσεΐας, λῦσε δὲ παρθενίην ζώνην, ἐν δ' ὕπνον ἔχευεν, ἢ δ' ὑποκυσσαμένη Πελίην τέκε καὶ Νηληΐα. ΠΕΡΙ ΚΑΚΟΖΗΛΟΥ. Κακόζηλον σχῆμά ἐστιν ἐξαγγελλόμενον ἢ κατὰ τὸ ἀδύνατον ἢ ἀνακόλουθον, ἢ κατὰ τὸ αἰσχρὸν, ἢ κατὰ τὸ ἀσεβές, ἢ κατὰ τὸ ἄδικον, ἢ κατὰ τὸ φύσει πολέμιον, καθ' οὓς τρόπους ἀνασκευάζονται τὰ διηγήματα, ὡς ἄπιστα, ὡς παρ' Ὀμήρῳ περὶ τοῦ Κύκλωπος, ἦκε δ' ἀπορρήξας κεφαλὴν ὄρεος μεγάλοιο. ὅπερ προεθεράπευσεν, ἵνα μὴ γυμνὸν ὄν ἐλεγχθῇ κακόζηλον. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ. Ἐσχηματισμένος λόγος, ὅταν τὸ ἐναντίον οὗ λέγομεν κατασκευάζωμεν, ἢ ὅταν μετὰ τοῦ ἐναντίου καὶ ἄλλο τι περάνη ὁ λόγος; ἢ ὅταν τι λέγειν μὴ δυνάμενοι διὰ τὸ κεκωλύσθαι καὶ παρρησίαν μὴ ἔχειν ἐπὶ σχήματι ἄλλης ἀξιώσεως ἐμφαίνωμεν κατὰ τὴν σύνθεσιν τοῦ λόγου, καὶ τὸ οὐκ ἐξὸν εἰρησθαι, ὡς εἶναι τε νοῆσαι τοῖς ἀκούουσι καὶ μὴ ἐπιλήψιμον εἶναι τῷ λέγοντι. τοῦ μὲν πρώτου καὶ δευτέρου παράδειγμα· ἐκδιδόμενος ὁ Περικλῆς τοῖς Λακεδαιμονίοις παρὰ Ἀθηναίων φησὶ σχηματιζόμενος· οὐ δεῖ ἐχθροῖς ἐπιτάττουσι πείθεσθαι· δεινὸν γὰρ εἶναι τὸ πρᾶγμα καὶ ἡλίθιον, εἴ τις χαριεῖται κελεύουσιν ἐχθροῖς· φίλοις γὰρ ἐπιτάττουσι δεῖ πείθεσθαι καὶ οὐχὶ πολεμίοις, καὶ ὅτι οὐδὲ οἱ πατέρες ἡμῶν ὑπήκουσαν μηδενί, μήτε Ξέρξῃ, μήτε Μαρδονίῳ, μήτε ἄλλῳ τινί, καὶ ὅτι μηδὲ ἡμεῖς μήτε Λακεδαιμονίοις πολλὰ ἐπιτάττουσι περὶ Ποτιδαιατῶν καὶ περὶ Αἰγινητῶν καὶ Μεγαρέων.

3.119 Ἄλλω ς. Ἄλλος μὲν οὖν ἂν εἴπέ τις μὴ πέμπεσθαι κελεύων αὐτὸν Λακεδαιμονίοις, ὡς οὐ χρὴ πολεμίοις ἐπιτάττουσι πείθεσθαι· δεινὸν γὰρ εἶναι τὸ πρᾶγμα καὶ ἡλίθιον, καὶ μήτε τοὺς πατέρας μήτε ἡμᾶς ποτε τοιοῦτον πεπραχέναι. Ἄλλω ς. Ἐγὼ μὲν, εἰ μὲν ἄκοντά μέ τις ἡξίου βιαζόμενος ἀπελθεῖν πρὸς Λακεδαιμονίους, εἶπον ἂν, ὡς οὐ δεῖ λόγοις ἐχθρῶν πείθεσθαι· τὸ γὰρ ἐκείνοις λυσιτελεῖς ἡμῖν οὐ καθέστηκε σύμφορον, ἐπεὶ δὲ ἐγὼ τὸ δοκοῦν ὑμῖν προθύμως ὑφίσταμαι, ὑμῖν καταλείπω μὴ κατολιγωρῆσαι τοῦ συμφέροντος. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ, ΗΤΟΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΜΦΑΣΙΝ. Φήμη ἦν ὅτι σύνεστιν ὁ πατήρ τῇ τοῦ υἱοῦ γυναικί· ἔγκυος ἐγένετο ἡ γυνή, ἔχρησεν ὁ θεὸς τὸ γεννηθησόμενον φονέα ἔσσεσθαι τοῦ πατρός. οὐ βούλεται ἐκτιθέναι τὸ γεννηθὲν ὁ παῖς, καὶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀποκηρύττεται. λέγει τοίνυν ὁ υἱὸς πρὸς τὸν πατέρα· σὸν εἶναι λόγισαι, πάτερ, τὸ παιδίον, οὐκ ἐμόν, ἐκτίθης δ' ἐγέννησας· ῥίπτεις παιδίον, οὗ γέγονας πατήρ. τῆς μὲν οὖν ἀποκηρύξεως ταύτης ἔλαττον ἐμοὶ μέλει, λυποῦμαι δὲ ὑπὸ τοῦ πατρός, εἰ μετὰ τοσαύτην εὐθηνίαν γένους μόνη συνέσται τῇ θυγατρὶ καὶ συζήσεται. εὐπρεπὴ δὲ τὸν λόγον ἐποίησε τὸ συνέσται διὰ τὸ διττὸν εἶναι τὴν σημασίαν ἐπὶ τε τῆς συνουσίας καὶ τοῦ ἀπλῶς συνοικεῖν. ΠΕΡΙ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ὅτι ὁ Ἑρμογένης οὐ δέδωκε μελέτην παραδειγματικὴν, διὸ ἡμεῖς ἐκ τοῦ Σωπάτρου παρελήφαμεν. τοῦ Διὸς βοηθοῦντος τοῖς Τρωσὶ καὶ ἦττον μνηστευομένου τοῖς Ἕλλησιν, οὐκ οἶδα τῶν ὑπαρχόντων κακῶν τυγχάνειν τι χαλεπώτερον· δεινὸν ἀποτυγχάνειν βάλλοντας Ἕλληνας, ἀλλὰ τὸ τραυματίας γενέσθαι χαλεπώτερον· λυπηρὸν ὑπ' ἀριστεῶς τιτρώσκεσθαι, ἀλλ' ἔτι δεινότερον τὸ καὶ τοὺς ἀσθενεῖς καθ' ἡμῶν ἐντρυφᾶν· ἀνιαρὸν ἐπαίρεσθαι τῇ νίκῃ τοῦ βαρβάρου, καὶ τί δ' ἂν ἡμῖν γένοιτο δυσχερέστερον τοῦ κρηπῖδα τοῖς ἐχθροῖς εἶναι τῶν τροπαίων τὸν κρείττονα.

3.120 ἀναλαμβάνειν τὸν Πάτροκλον τῶν συμβάντων ἡμῖν αἰρετώτερον, προτιμότερον τοῦ μάτην πονεῖν τὸ ἐν καιρῷ σῶσαι τὸ στράτευμα. Ἰστέον ὡς μέλλοντες περὶ Ἑρμογένους ἰδεῶν τὰ

σχήματα τοῦ λόγου διεξιέναι κατὰ τάξιν αὐτὰ ἐκθησόμεθα, ὥς ἂν καὶ τὰ σχήματα δοίημεν καὶ τὰς ἰζ' ἰδέας καὶ διὰ ποίων σχημάτων ἐξάγονται. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΟΡΘΟΤΗΤΑ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Σχήμά ἐστι τὸ κατ' ὀρθότητα τὸ δι' εὐθείας προαγόμενον, οἷον Θουκυδίδης Ἀθηναῖος συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων ὥς ἐπολέμησαν ἑκάτερο ι , καὶ Κροῖσος ἦν Λυδὸς μὲν γένο ς , παῖς δὲ Ἀλυάττο υ , καὶ ἐξῆς. καθαρὸν δὲ τῇ ἐπιμονῇ τοῦτο, ἄλλοι μὲν ῥα θεοί τε καὶ ἄνθρωποι ἱπποκορυσταὶ εὐδὸν παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΟΠΕΡ ΜΕΡΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΜΕΡΙΣΜΟΝ ΚΑΙ ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΙΝ. Μερισμὸς τοῖνυν ἐστὶν ὅταν προταγέντος τοῦ μὲν ἐπάγῃται ὁ δέ , οἷον τῶν μὲν ἱερῶν χρημάτων τοὺς θεοῦ ς , τῶν ὁσίων δὲ τὴν πόλιν ἀποστερεῖ ι . καὶ πάλιν, ὑμᾶς μὲν εἰσπράττων τοὺς τριηράρχου ς , ἐκείνοις δὲ εἶναι περὶ αὐτῶν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀναφορὰν · ὥς καὶ Ὀμηρος, καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἦραρε τέκτων, πᾶν δ' εὖ λειήνας χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.

3.121 καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσσάμενος ποτὶ γαίῃ ἀγκλίνας· πρόσθεν δὲ σάκεα σχέθον ἐσθλοὶ ἐταῖροι. ΠΕΡΙ ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΕΩΣ. Ἀπαρίθμησις ἐστίν, ὅταν εἰπὼν τὴν ποσότητα ἐπάγῃ τὰ κατὰ μέρος, οἷον δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων· Ἥρη τ' Ἀργεῖη καὶ Ἀλαλκομενηῖς Ἀθήνη· καὶ πάλιν, ἦτοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόλεις· Ἄργος τε Σπάρτη τε καὶ εὐρυάγνυα Μυκῆνη. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΟΤΑΝ ΤΙΣ ΕΑΥΤΟΝ ΕΡΩΤΑΙ. Ἐρωτᾷ τις ἑαυτόν, ἵνα τὸν λόγον εὐκρινῇ ποιήσῃ· τίνας οὖν ἔνεκα ταῦτα λέγ ω ; ἐνὸς μέ ν , ὧ Ἀθηναῖο ι , μάλιστα καὶ πρώτο υ , ἵνα μηδεὶς ἡμῶ ν , ἐπειδὴν τι λέγοντος ἀκούῃ μο υ , θαυμάζῃ · καὶ πάλιν, ἦν τότε ε , ἦ ν , ὧ Ἀθηναῖο ι , ἐν ταῖς τῶν πολλῶν διανοαῖς ὁ νῦν οὐκ ἔστι ν , ὁ καὶ τοῦ Περσῶν ἐκράτησε πλούτου καὶ ἐλευθέραν ἤγαγε τὴν Ἑλλάδα καὶ οὔτε ναυμαχίας οὔτε πεζῆς ἡττάτο · νῦν δ' ἀπόλωλε πάντα καὶ λελύμανται καὶ ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα · τί οὖν ἦν τοῦτ ο ; τῶν παρὰ τῶν ἄρχειν αἰε βουλομένων ἢ καὶ διαφθεῖρειν τὴν Ἑλλάδα . ΠΕΡΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙ. Πρῶτον μὲν οὖν καὶ μάλιστ α , οὐπερ ἔνεκα ταῦτα διεξῆλθο ν , δευτέρου δὲ τίνο ς ; καὶ οὐδὲν ἐλάττονο ς , ἢ τοῦτο υ . ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΡΙΣΕΩΣ.

3.122. (1τ) Ἐπὶ κρίσις ἐστίν τοῦ λέγοντος περὶ τῶν προρρηθέντων· οὗτοι πάντες οἱ νόμοι κεῖνται πολὺν ἤδη χρόνον , ὧ ἄνδρε ς , καὶ πεῖραν αὐτῶν πολλάκις δεδώκασιν , ὅτι συμφέροντες ἡμῖν εἰσι καὶ οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπ ε , μὴ οὐ καλῶς ἔχειν αὐτοὺς · εἰκότω ς . τὸ εἰκότως ἐστὶν ἢ ἐπὶ κρίσις. καὶ ἐκ τοῦ κατὰ Μειδίου, ἐπειδὴν χρηματίζωσιν οἱ πρόεδροι περὶ ὧν διώκηκεν ὁ ἄρχων , χρηματίζειν κελεύει καὶ περὶ ὧν ἂν τις ἡδίκηκώς ἦ τι ἐπὶ τὴν ἐορτή ν , ἢ παρανενομηκώς · εἴτα ἢ ἐπὶ κρίσις, καλῶ ς , ὧ θεοί , καὶ συμφερόντως ἔχων ὁ νόμο ς , ὥς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ μαρτυρεῖ ι . ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΑΥΤΟΥ ΓΝΩΜΗΝ ΑΝΑΦΕΡΕΙΝ ΤΙ ΤΩΝ ΡΗΘΗΣΟΜΕΝΩΝ. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς Φιλίππου, καὶ λογίζεσθ ε , ὥς ἄλογόν ἐστίν Ἀθηναίους Θασίους μὲν καὶ Μαρωνεῖτας ἀναγκάσαι περὶ Στρώμης διακριθῆναι λόγοι ς , αὐτοὺς δὲ πρὸς ἐμὲ μὴ διαλύσασθαι περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσι τὸν τρόπον τοῦτο ν , ἄλλως τε καὶ γινώσκοντα ς , ὅτι νικηθέντες μὲν οὐδὲν ἀποβαλεῖ ε , κρατήσαντες δὲ λήψεσθε τὰ νῦν ὑ φ ' ἡμῖν ὄντ α . πάντων δέ μοι δοκεῖ παραλογώτατον εἶνα ι . καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ, Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει προὔχω ν . καὶ περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν, ἄξιον ἀποδέχεσθαι , ὧ Ἀθηναῖο ι , σφόδρα τῶν τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις διακελευομένων ἐμμένει ν , εἴπερ αὐτὸ πεπεισμένοι ποιοῦσιν · οἶμαι γὰρ οὐδὲν οὕτως τοῖς δημοκρατούμενοις πρέπει ν , ὥς περὶ τὸ δίκαιον σπουδάζει ν . ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

3.123. (1τ) Τῆς Ἀριστογείτονος κρίσεως ἀναμνησθέντες ἐγκαλύψασθ ε . καὶ ὁ Νέστωρ, κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον. καὶ ἡ Ἀθήνη, ἀλλ' ἴθι νῦν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν, μηδ' ἔτ' ἐρώει· καὶ ἄλλο, δαιμόνι' ἀτρέμας ἦσο καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΡΩΤΗΣΙΝ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ. Εἴτα Ὀλύνθιοι μὲν ἴσασι τὸ μέλλον προορᾷ ν , ὑμεῖς δὲ ὄντες Ἀθηναῖοι ταῦτο τοῦτο οὐχὶ φυλάξεσθ ε . ἄλλως, οὐχ ὁρᾶτε ὥς ἐναργὲς καὶ σαφὲς τούτων παράδειγμα οἱ

ταλαίπωροι γεγόνασιν Ὀλύνθιο ι . καὶ ὁ ποιητής, οὕτω δὴ οἰκόνδε φίλην εἰς πατρίδα γαῖαν
φεύξεσθ' ἐν νήεσσιν ἕως τῆς πατρίδος αἴης. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ἀλλὰ
τί ἐχρῆ ν , Αἰσχίν η , ποιεῖν τὴν πόλι ν , ἀρχὴν καὶ τυραννίδα τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσαν ἑαυτῷ
κατασκευαζόμενον Φίλιππο ν ; πότερον ἐχρῆ ν , Αἰσχίν η , αὐτὴν τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν καὶ τὴν
ἀξίαν τὴν ἑαυτῆς ἐν τῇ Θετταλῶν καὶ Δολόπων τάξει συγκατακτᾶσθαι Φιλίππῳ τὴν Ἑλλήνων
ἀρχὴν καὶ τὰ τῶν προγόνων καλὰ καὶ δίκαια ἀναιρεῖ ν . καὶ τὸ Ἀτρεΐδῃ κύδιστε,
φιλοκτεανώτατε πάντων, πῶς γάρ τοι δώσουσι γέρας; καὶ πάλιν, ὦ μοι ἀναιδείην ἐπιειμένε,
κερδαλέοφρον. πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθεται Ἀχαιῶν; ἀλλὰ σοι, ὦ μέγ' ἀναιδές, ἄμ'
ἐσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρης· καὶ πλήρης αὐτοῦ ἡ ῥαψωδία τοῦ τοιούτου σχήματος.

3.124 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΡΩΤΗΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσι πείθεται Ἀχαιῶν; καὶ πάλιν,
τίς δὲ σὺ ἐσσι φέριστε καταθνητῶν ἀνθρώπων; καὶ χωρὶς κλητικῆς, τί δὲ λαὸν ἡγαγεν ἐνθάδ'
ἀγείρας, ἢ οὐχ' Ἑλένης ἔνεκ' ἠὺκόμοιο; καὶ ὁ ῥήτωρ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς Φιλίππου, τί δ' ἂν εἴποις
περὶ Δημοσθένους ς , ὃς τῶν συμπρέσβειων κατηγορεῖ τ ; καὶ κατὰ κόμμα, ποῦ ἄλε ς ; ποῦ τράπεζα
ι ; ποῦ σπονδαί ; πότεροι οὖν τοὺς ἄλλας παρέβαινον καὶ τὰς σπονδάς ς , Αἰσχίν η ; οἱ προδιδόντες
καὶ οἱ παραπρεσβεύοντες καὶ οἱ δωροδοκοῦντες ἢ οἱ κατηγοροῦντες ς ; τοῦτο μετὰ ἀποστροφῆς
ἔχει τὴν ἐρώτησιν. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Οὐ μὴν ἀλλ' λ ' ἔγωγε οἶμαί μοι προσήκειν
ἀμφοτέρω ρ ' ὑμῖν ἀποδεῖξαι καὶ ὅτι ψεύσεται ταῦτα ἐὰν λέγῃ η , καὶ τὴν δικαίαν ν , ἥτις ἐστὶ ν ,
ἀπολογίαν φεύζεται · ἢ μὲν τοίνυν δικάια καὶ ἀπλῆ η , καὶ ὡς πέπρακται τὰ κατηγορημένα
δεῖξαι ἢ ὡς πεπραγμένα τῇ πόλει συμφέρε ι , τούτων δὲ οὐδέτερον δύναται τ ' ἂν οὗτος ποιῇσα ι .
καὶ πάλιν, χρήματα οὗτοι μὲν ἔχουσιν ὅ φ ' ὑμῶν ν , ἐγὼ δὲ οὐκ ἠθέλησα λαβεῖν ν . ἄλλο περὶ
Αἰσχίνου. οὗτοσι κατηγορεῖται ταῦ τ ' ἔμο ὤ , ὧν αὐτὸς κοινωνὸς γέγονε ς , καὶ χρήματα εἰληφέναι
φησὶν ἐμὲ αὐτὸς εἰληφῶς ς .

3.125 ἄλλως. βουλομένου μου τὰ δίκαια α , ὥσπερ ἐπρέσβευσα δίς ς , οὕτω καὶ λόγον ὑμῖν δοῦναι δίς ς ,
προσελθὼν Αἰσχίνῃ οὗτοσι τοῖς λογισταῖς ἔχων μάρτυρας πολλοὺς ἀπαγορεύει ι , μὴ καλεῖν
ἐμὲ εἰς τὸ δικαστήριον ν , ὡς δεδωκότα εὐθύνας καὶ οὐκ ὄντα ὑπεύθυνον ν , καὶ τὸ πρᾶγμα ἦν
ὑπεργέλοιο ν . καὶ ὁ ποιητής, οὗτος δ' Αἴας ἐστὶ πελώριος, ἕρκος Ἀχαιῶν. ἀλλ' ὁδ' ἀνὴρ ἐθέλει
περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ. Οὐ λίθοις ἐτείχισα τὴν πόλιν
οὐδὲ πλίνθοις ἐγὼ , ἀλλὰ τὸν ἐμὸν τειχισμόν ν , ἐὰν βούλῃ σκοπεῖν ν , εὐρήσεις ὅπλα καὶ πόλεις
καὶ συμμάχους ς . οὐ γὰρ ῥητόρων οὐδὲ λόγων κρίσιν ὑμᾶς τήμερον ν , εἴπερ φρονεῖτε ς ,
προσῆκειν ποιεῖν ν . καὶ ὁ ποιητής, οὐ τι μοι αἰτιός ἐσσι, θεοὶ νύ μοι αἰτιοὶ εἰσι· καὶ πάλιν, οὗτοι
ἀπόβλητ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Αὕτη τῶν περὶ Θήβας
ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ καὶ κατάστασις πρώτῃ η , τοῦτο τὸν πρότερον ἐπιστάντα πόλεμον
παρελθεῖν ἐποίησε ν , ὥσπερ νέφος ς . καὶ ἀπλῶς τὰ ἀσυνδέτως εἰσαγόμενα, Ὅμηρος· ἔστι πόλις
Ἐφύρη μυχῶ Ἄργεος ἱποπότοιο, ἔνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν. ἄλλως,
ὥχόμεθ' εἰς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἡετίωνος· τὴν δὲ διεπράθομέν τε καὶ ἡγομέν ἐνθάδε.

3.126 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΠΡΟΤΙΜΗΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ὅπερ καταχρηστικῶς λέγεται κατὰ ἀπαρίθμησιν,
οἶον, ἐγὼ δὲ ὑμῖν ν , ὦ Ἀθηναῖο ι , βούλομαι πρῶτον μέν ν , περὶ ὧν Φίλιππος ἐπέσταλκε ς , περὶ
τούτων διεξελθεῖν ν , ὕστερον δὲ περὶ ὧν οἱ πρέσβεις λέγουσι ι , καὶ ἡμεῖς λέξομεν ν . καὶ πάλιν,
κεκρατήκασιν οἱ δ' ι ' ἐκείνου τὰς πόλεις ποιούμενοι πᾶσι ν , ὅσοις πράγματα πράττεται πρώτῳ
μὲν πάντων καὶ πλείστῳ τῷ τοὺς βουλομένους χρήματα λαμβάνειν ἔχειν τὸν δώσοντα ὑπὲρ
αὐτῶν ν , δευτέρῳ δὲ καὶ οὐδὲν ἐλάττονι τούτου τῷ δύναμιν τὴν καταστρεψαμένην τοὺς
ἐναντιουμένους αὐτοῖς ς , ἐν οἷς ἂν αἰτήσωσι χρόνοις παρεῖναι ι . καὶ πάλιν ἐν τῷ προοιμίῳ τῷ
περὶ τοῦ στεφάνου, πρῶτον μέν ν , ὦ Ἀθηναῖο ι , τοῖς θεοῖς εὐχόμεαι πᾶσι καὶ πάσαις ς , ὅσην
εὐνοίαν ἔχων διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν ν , τοιαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῖν εἰς
τουτονὶ τὸν ἀγῶνα· ἔπειθ' ὅπερ ἐστὶ μάλισθ' ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας ς .

πάντων τούτων παράδειγμα· σκέψασθε παρ' ὑμῖν, ὥς δικασταί, καὶ λογίσασθε, τίνων προσήκει τῇ πόλει λόγον παρὰ πρεσβευτοῦ λαβεῖν, πρῶτον μὲν τοίνυν ὧν ἀπήγγειλε, δεύτερον δὲ ὧν ἔπεισε, τρίτον δὲ ὧν προσετάξατε αὐτῷ, μετὰ ταῦτα τῶν χρόνων, ἐφ' ἅπασιν δὲ τούτοις εἰ ἀδωροδοκίῳ ἢ μὴ ταῦτα πάντα πέπρακται. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΘ' ΥΠΟΘΕΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

3.127. (1t) Ὅταν τὸ μὴ ὄν πλάττῃται, οἷον εἰ μὲν γὰρ ἐνταῦθα ἦν ἤδη τὰ πράγματα, Αἰσχίνῃ, ὥστε μὴ δ' αἰσθανομένοις τοῖς Θηβαίοις πλέον εἶναι μὴδὲν, τί οὐ γέγονε; καὶ πάλιν, εἰ μὲν τοίνυν πᾶσι ψηφιοῦμεθα ταῦτα, λήσομεν, ὥς ἔοικε, μισθοφόρων ἔργων ἀνθρώπων ποιοῦντες τὴν ἐκάστου σωτηρίαν τούτων δορυφοροῦντες. καὶ παρ' Ὀμήρῳ, εἰ μὲν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἐνισπεν· ἄλλως, εἶπερ γάρ κ' ἐθέλοιμεν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε. ΠΕΡΙ ΠΛΑΓΙΑΣΜΟΥ. Πολλῶν ὄντων καὶ μεγάλων ἅ τὴν ῥητορικὴν ποιεῖ, ἀλλὰ τοῦτο ταχὺ περιέκοψε τὸν πλαγιασμὸν μεταβολὴν παθὸν τῆς γενικῆς πρὸς εὐθείαν. ἄλλο κυριώτερον ἐν τῷ τῆς παραπρεσβείας, οὐκοῦν, ὥς Ἀθηναῖοι, μενόντων μὲν οἴκοι καὶ οὐκ ἐξεληλυθότων, ἀπεληλυθότων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ προησθημένων τὴν ἀπάτην, οὐδενὸς ἄλλου παρόντος τῶν Ἀμφικτυόνων, πλὴν Θετταλῶν καὶ Θηβαίων, εὐφημοτάτων ἀνθρώπων, τούτοις παραδοῦναι γέγραφε τὸ ἱερόν. ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ἐπιτρέχον σχῆμά ἐστι τὸ τὰ διεστηκότα συνάγειν καὶ συνάπτειν ἕτερα ἐτέροις προειρημένοις. ἐκ τοῦ παραπρεσβείας, ἐπειδὴ γὰρ δωροδοκεῖν ἤρξαντο τινες καὶ δι' ἀβελτερίαν οἱ πολλοί, μᾶλλον δὲ διὰ δυστυχίαν τούτους πιστοτέρους ἡγήσαντο τῶν ὑπὲρ αὐτῶν λεγόντων.

3.128 ἄλλο ὑποκατιών, ἐπειδὴ οὕτως ταῦτα προήγετο καὶ τὸ δωροδοκεῖν ἐκράτησε, χιλίους μὲν ἱππέας κεκτημένο, πλείους δὲ ὄντες ἢ μύριοι, πάντας δὲ τοὺς περιχώρους ἔχοντες συμμάχους, μυρίοις δὲ ξένοις καὶ τριήρεσιν ἡμῶν βοηθησάντων αὐτοῖς, καὶ ἔτι τῶν πολιτῶν τετρακισχιλίους, οὐδὲν αὐτοὺς τούτων ἡδυνήθη σῶσαι. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΥΠΟΣΤΑΣΕΩΣ. Ὑπόστασις ἐστι λόγου αὐξήσεως καὶ ἐρμηνεία κατὰ τὸ δεύτερον κόμμα ἢ κῶλον. ἐξήλεγε τὸν Φίλιππον φανερώς οὕτως ὥστε τοὺς ἐκείνου συμμάχους αὐτοὺς ἀνισταμένους ὁμολογεῖν. καὶ πάλιν, οὕτως δὲ ἀθλίως διέκειτο, ὥστε οὐ πρότερον ἐτόλμησεν οὐδεὶς τοιοῦτου κακοῦ προϊόντος ῥῆξαι φωνὴν πρὶν διασκευασάμενοι πρὸς τὰ τεῖχη προσήεσαν οἱ πολέμιοι. ἐκ τῆς Φιλίππου ἐπιστολῆς, τέλος εἰς τοῦτο ἦλθεν παρανομίας, ὥστ' Ἀμφίλοχον ὑπὲρ τῶν αἰχμαλῶτων ἐλθόντα πρεσβευτὴν συλλαβὼν καὶ τὰς ἐσχάτας ἀνάγκας ἐπιθείς ἀπελύτρωσε ταλάντων ἑννέα. ἄλλο, Μεγαρέων γοῦν Ἀνθεμόκριτον ἀνελόντων εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ὁ δῆμος, ὥστε μυστηρίων μὲν εἵργειν αὐτοῦς, ὑπομνήματα δὲ τῆς ἀδικίας ἔστησαν ἀνδριάντα πρὸ τῶν πυλῶν. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ. Ἐπιμεριζόμενόν ἐστι τὸ διὰ τοῦ μὲν καὶ τοῦ δὲ μερίζον τὴν ἔννοιαν, οἷον ἅ μὲν οὖν πρὸ τοῦ πολιτεύεσθαι καὶ δημηγορεῖν ἐμὲ προλαβὼν κατέσχε Φίλιππος, ἑάσω· ἅ δὲ ἄφ' ἧς ἡμέρας καὶ ἐξῆς.

3.129 γίνεται δὲ κατὰ συζυγίαν, ὅταν [δὲ] δύο κῶλα προηγούμενα δύο κῶλα ἔχωσιν ἐπόμενα, οἷον παρὰ μὲν γὰρ τὰς τῶν χορηγῶν δαπάνας μικρὸν ἡμέρας μέρος ἢ χάρις τοῖς θεωμένοις γίνεταί, παρὰ δὲ τὰς τῶν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευῶν ἀφθονίας πάντα τὸν χρόνον ἢ σωτηρία τῇ πόλει. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΡΣΙΝ ΚΑΙ ΘΕΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ὅπερ συνίσταται ἐκ τῆς οὐ καὶ τῆς ἐναντίας αὐτῇ, καὶ μάλιστα τοῦ ἀλλὰ συνδέσμου, εἰ καὶ πλεῖστοι ἕτεροι εὐρίσκονται, οἷον οὐχ ὥς ἀποδωσομένου τὰ ὑμέτερα, ἀλλ' ὥς τῶν φυλαξάντων τοὺς ἀλλοτρίους. καὶ πάλιν ἕτερον, ὅπερ καὶ πλείστας ἄρσεις ἔχει, ἡμεῖς οὔτε χρήματα εἰσφέρειν βουλόμεθα, οὔτε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν, οὔτε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνάμεθα, οὔτε τὰς συντάξεις Διοπίθει δίδομεν, οὔτε ὅσα ἂν αὐτὸς αὐτῷ πορίσῃται ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν καὶ σκοποῦμεν πόθεν τί μέλλει ποιεῖν· [ἄλλο] οὔτε ἐπειδήπερ οὕτως ἔχομεν, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν ἔχομεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς λόγοις τοὺς τῆς πόλεως λέγοντας ἄξια ἐπαινοῦμεν, ἐν δὲ

τοῖς ἔργοις τοῖς ἐναντιούμενοις τούτοις συναγωνιζόμεθα . οὐ μόνον δεῖ ταῦτα γινώσκειν , οὔτε τοῖς ἔργοις ἐκείνων ἀμύνεσθαι τοῖς τοῦ πολέμου , ἀλλὰ καὶ τῷ λογισμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ . καὶ παρ' Ὀμήρῳ, οὔτι μοι αἰτίη ἐσσί, θεοὶ νύ μοι αἰτιοὶ εἰσιν.

3.130 ἄλλως, οὐ γὰρ ἔτι Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή· ἀλλ' ἤδη Δαναοὶ γε καὶ ἀθανάτοισι μάχονται. ἄλλο, οὔτε βίας Τρώων ὑποδείδισαν, οὔτε ἰωκάς, ἀλλ' ἔμμενον νεφέλησιν. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΞ ΑΝΑΙΡΕΣΕΩΣ. Ἐξ ἀναιρέσεώς ἐστι σχῆμα τὸ περὶ οὔστινας καὶ προφέρον νόημα, οἷον οὐ μόνον τάδε, ἀλλὰ καὶ τάδε· οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἦκει τις , τοῦτο ἂν ἀκούσαντες λάβοιεν , ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω . καὶ ἐκ τοῦ περὶ τῆς ἀτελείας, οὐ γὰρ μόνον διὰ τὸν τρόπον τοῦτον σῖτον ἔχουν πλεῖστον τοῦτο γίνεται , ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ κύριον ὄντα τὸν Λεύκωνα τοῖς ἄγουσιν αὐτῷ σῖτον Ἀθήναζε ἀτέλειαν δεδωκέναι· καὶ ὑποκατιῶν, οὐ τοίνυν , ὦ Ἀθηναῖοι , μὴ Λεύκων ἀδικηθῇ , δεῖ σκοπεῖν μόνοι , ᾧ φιλοτιμίας ἔνεκα ἢ περὶ τῆς δωρεᾶς σπουδῇ γένοιτο ἅν , οὐ χρειάζεσθαι , ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἄλλος εὖ μὲν ἐποίησεν ὑμᾶς εὖ πράττω , εἰς δέον δὲ νῦν γέγονεν αὐτῷ . ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΣΥΣΤΡΟΦΗΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ συστρέφειν τὸν λόγον καὶ ἐπεμβάλλειν μέσον τι παραλλαγήν ἔχον προσώπου ἢ πτώσεως, οἷον ὁ γὰρ οἷς ἂν ἐγὼ ληφθεῖν , ταῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενο , οὗτος ἐμοὶ πολέμῳ , καὶ μὴ πῶς βάλλῃ μηδὲ τοξεύῃ . ἀρξάμενος γὰρ ἀπὸ τοῦ ἄρθρου εὐθείας, καὶ μὴ περαιώσας φθάσας τὸ ὄνομα ἢ τὴν μετοχήν, οὗ τοῦ ἄρθρου, παρενεῖρεν ἄλλην πτῶσιν καὶ ἕτερά τινα, τὸ τε ἂν καὶ τὸ ἐγὼ ληφθεῖν , εἴθ' ὑπερέγραψεν εἰς τὴν εὐθεῖαν τσαῦτα πράττων καὶ κατασκευαζόμενο .

3.131 καὶ πάλιν, τοῦ τ' ἐκείνων ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει φαῦλον φαίνεσθαι , τοῦτο καὶ ὑπερβατὸν λέγεται καὶ παρένθεσις. ΠΕΡΙ ΠΑΡΙΣΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ἰστέον ὡς τῆς ἐπιτετηδευμένης καὶ φανερᾶς παρισώσεως εἶδη εἰσὶ δ' . ἡ γὰρ κατὰ τὴν συλλαβὴν ἐστὶ παρίσωσις, πολλάκις δὲ οὐδὲ τελείας, ἡ κατὰ τέλειον μέρος λόγου, καὶ τούτων μέρος ἕκαστον ἡ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, ἡ κατὰ τὸ τέλος. α' . καὶ παρίσωσις μὲν γίνεται κατὰ συλλαβὴν, ὡς τὸ προσήκει προθύμω . ἡ μὲν γὰρ πρώτη λέξις ἔχει τὴν πρό , ἡ δὲ δευτέρα τὴν πρό , καὶ Πανυσανίου δὲ πανυσαμένο . κατὰ δὲ τὸ τέλειον μέρος λόγου ἐπαναφορά, εὖ μὲν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω· εὖ δὲ τις ἵπποισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσι. εὖ δὲ τις ἄρματος ἀμφὶς ἰδὼν πολέμοιο μεδέσθω, καὶ μέχρι τούτου Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππο , ἕως προῦδωκεν Ὀλυνθο , μέχρι τούτου Τιμόλαο , ἕως ἀπώλεσε Θήβα . καὶ προσίων μὲν τῇ βουλῇ , προσίων δὲ τῷ δήμῳ . ἰδρώσει μὲν τ' εὖ τελαμῶν ἀμφὶ στήθεσιν ἀσπίδος ἀμφιβρότης, περὶ δ' ἔγχει χεῖρα παρείται. τοῦτο δὲ ὀνομάζεται κατὰ κῶλον ἐπαναφορά. κατὰ δὲ τὸ τέλος παρίσωσις ὡσαύτως, κατὰ μὲν συλλαβὴν, εὖ μὲν τις δόρυ θηξάσθω, εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω.

3.132 ὁμοιοτέλευτον· τῇ τε πόλει βοηθεῖν οἶεται δεῖν καὶ δίκην ὑπὲρ αὐτῶν λαβεῖν . κατὰ δὲ τέλειον μέρος λόγου, ὅπερ καὶ ἀντιστροφή λέγεται οὕτως ἂν μὲν γὰρ ὅσα ἂν τις λάβῃ , καὶ σώσῃ , μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν , ἂν δὲ ἀναλώσας λάθῃ , συνανάλωσε καὶ τὸ μεμνησθαι τῇ τύχῃ τὴν χάριν . καὶ πάλιν, πράττεται τι τῶν ὑμῖν δοκούντων συμφέρειν , ἄφρονος Αἰσχίνης· ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν , οἷον οὐκ ἔδει , πάρεστιν Αἰσχίνης . καὶ πάλιν, πρὸς μὲν τὰ τοῦ πολέμου ταχὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι πολλῷ προέχει , πρὸς δὲ τὰς καταλλαγὰς ἃς ἐκεῖνος ποιήσαιτο ἄσμενος πρὸς Ὀλυνθίους ἐναντίως ἔχει . καὶ κατὰ κόμμα, ταξιάρχους παρ' ὧν , ἱπάρχους παρ' ὧν . ΠΕΡΙ ΠΑΡΙΣΩΣΕΩΣ ΚΑΘ' ΟΛΟΝ ΚΩΛΟΝ. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν ἐξ ἴσων συλλαβῶν κῶλα γίνηται ἐννέα συλλαβῶν· τὸ λαβεῖν οὖν τὰ διδόμενα ἐννέα συλλαβῶν. ὁμολογῶν ἔννομον εἶνα , ἐννέα συλλαβῶν· τὸ χάριν τούτων ἀποδοῦνα , κόμμα, τῶν παρανόμων γράφῃ. ΠΕΡΙ ΠΑΡΙΣΩΣΕΩΣ ΕΞ ΕΠΕΜΒΟΛΗΣ. Ὅπερ ἐπιτηδεύεται ὁ Δημοσθένης διὰ τὸ ἀνύποπτον· γίνεται γὰρ ἐπεμβολή, ὅταν ἐπεμβάλλῃ ἐν τῷ μέσῳ τινὰ ἀμβλύνοντα τὴν ἐνάργειαν τῆς παρισώσεως, οἷον τὸ γὰρ πολλὰ ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας

ἀμελείας ἂν τις θεῖη δικαίω ς , τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι πεφνηέναι τέ τινα ἡμῖν
συμμαχίαν τούτων ἀντίρροπο ν , ἂν βουλώμεθα χρῆσθα ι .

3.133 εἶτα τὸ ἴσον τῷ ἐξ ἀρχῆς κώλῳ ἀπέδωκε τῷ ἐπαγαγεῖν, τῆς πα ρ ' ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημα
ἂν ἔγωγε θεῖη ν . ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤ' ΕΝΑΛΛΑΓΗΝ ΠΑΡΙΣΩΣΕΩΣ. Ὅπερ ἐπιτηδεύεται καὶ αὐτὸ
Δημοσθένης· τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν ἀλλάττηται ὁ τόπος τῆς λέξεως τῆς ποιούσης τὴν
παρίσωσιν, τὸ μὲν τοίνυν ἐν τῇ πρεσβείᾳ πρῶτον κλέμμα μὲν Φιλίππο υ , δωροδόκημα δὲ τῶν
ἀδικούντων τοιοῦτον ἐγένετο . τὸ κλέμμα γὰρ καὶ δωροδόκημα ὥφειλεν ἐν τέλει ταγῆναι,
εἶγε παρίσωσιν ἐν ἀρχῇ ποιεῖν ἔμελλε λέγων οὕτως, Φιλίππου μὲν τὸ κλέμμα, τῶν ἀδικούντων
δὲ δωροδόκημα, ἀλλὰ θέλων διαλαθεῖν ὡς μὴ ἐπιτηδεύων παρίσωσιν καὶ ἐπετήδευσε καὶ
ὑπέκρυπεν ὡς ἀλλάξας τὸν τόπον, ὅπως ζητούμενης ἐκεῖσε τῆς λέξεως καὶ μὴ εὐρισκομένης
μὴ δοκεῖν εἶναι παρίσωσιν, καὶ τοῦτό ἐστι δεινότητος οὔσης καὶ μὴ φαινομένης. ΠΕΡΙ
ΑΝΑΣΤΡΟΦΗΣ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ἀναστροφή ἐστίν, ὅταν τὸ τέλος τοῦ κώλου ἀρχὴ τοῦ
ἐπομένου κώλου γίνηται, οἷον οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται τ ' ἂν διώκειν δι ι ' ἐμ ε ,
ἐμὲ δὲ εἴπερ ἐνόμιζεν αὐτὸν ἐξελέγχει ν , οὐκ ἂν ἐγράψατο ο , καὶ τὸ Σαμία μί α , καὶ αὐτίκα βοή
ῆ ν , παρὰ Θουκυδίδη. ΠΕΡΙ ΚΛΙΜΑΚΩΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Κλιμακωτὸν ἐστὶ σχῆμα, ὅταν ἡ
ἐπαναστροφή πολλάκις γένηται τῷ λόγῳ. οὐκ εἶπον μὲν ταῦτ α , οὐκ ἔγραψα δ ε , οὐδὲ ἔγραψα
μέ ν , οὐκ ἐπρέσβευσα δ ε .

3.134 τὸ γὰρ ἔγραψα ἔστι τέλος τοῦ πρώτου κώλου, ἀρχὴ δὲ τοῦ δευτέρου· εἶτα ἐπρέσβευσα μέ ν , οὐκ
ἔπεισα δ ε . ὥραϊον κλιμακωτὸν παρ' Ὀμήρῳ, τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τεύχων, Ἥφαιστος δὲ
δῶκε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι· ἀλλάξας τὴν λέξιν εἶπεν ἑτέραν τὸ αὐτὸ σημαίνουσαν, αὐτὰρ ἄρα
Ζεὺς δῶκε διάκτορι Ἀργειφόντῃ· ὁ γὰρ Κρονίων Ζεὺς ἐστίν· Ἑρμείας δὲ ἄναξ δῶκεν Πέλοπι
πληξίππῳ· αὐτὰρ ὁ αὐτὲ Πέλοψ δῶκ' Ἀτρεΐ ποιμένι λαῶν· Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπεν πολύαρνι
θυέστῃ· ὧδε γὰρ τὸ αὐτὸ τέθεικεν ἀντὶ τοῦ· ὁ αὐτὲ θυέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε φωρῆναι· λέγεται δὲ
τοῦτο ἀντονομασία. ἀντονομασία δὲ λέγεται ὅταν ἑτέρα λέξις ἀνθ' ἑτέρας τεθείη
ἰσοδυναμοῦσα αὐτῇ ὡς τὸ Κρονίων Ζεὺς καὶ Ἀργειφόντης Ἑρμείας καὶ Ἀτρεΐδης ἀντὶ
Ἀγαμέμνονος, καὶ τὸ ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε Ἀτρεΐδης τε ἄναξ ἀνδρῶν καὶ δῖος
Ἀχιλλεύς. ἀλλ' ἐπειδὴ δύο Ἀτρεΐδαι ἦσαν, Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, προσέθηκεν ἄναξ ἀνδρῶν
πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ Μενελάου. ὁμοιον τούτῳ καὶ ὁ θεολόγος ἐχρήσατο εἰς τὸν ἐπιτάφιον
τοῦ ἁγίου Βασιλείου· κατὰ παραλλαγὴν γὰρ λέξεως πεποίηκε τὸ κλιμακωτὸν, ὡς ἂν μὴ σαφὴς
ἢ πρὸς κάλλος ἐπιβουλὴ γένοιτο, μιμούμενος τὸν Δημοσθένην ἐν ταῖς παρισώσεσιν. ἐκεῖνος
μὲν γὰρ τοὺς τόπους ἀλλάσσει, ὁ δὲ θεολόγος τὰς λέξεις ἄλλας ἀντ' ἄλλων τιθεὶς τὰ αὐτὰ
σημαινούσας, ὡς ἂν λάθοι καλλωπίζων. ἃ ρ ' οὖν προτεθύμηται μὲν οὕτως , ἡγώνισται δὲ τῆς
προθυμίας ἔλλαττο ν , ἡ διαγωνίζεται μὲν ἀνδρικῶ ς , ἀσυνέτως δ ε , ἡ πεπαιδευμένως (ἀντὶ τοῦ
συνετῶς, ἀλλ' ἐξέφυγε τὸ φανερόν τῆς ταυτολεξίας) ἀκινδύνως δ ε , ἡ πάντα μὲν ταῦτα
τελείως καὶ ὑπὲρ λόγον ν , ὑπελείπετο δέ τι τῆς μικροψυχίας ἐν ἑαυτῷ λείψανον ν ; κλιμακωτὸν
φανερόν ἐν τῇ πρὸς Κληδόνιον, ὃ γὰρ τὴν ἐντολήν ἐδέξατο ο , τοῦτο καὶ τὴν ἐντολήν οὐκ
ἐφύλαξεν· ὃ δὲ οὐκ ἐφύλαξε , τοῦτο καὶ τὴν παράβασιν ἐτόλμησεν· ὃ δὲ παρέβη , καὶ
σωτηρίας ἐδεῖτο μάλιστα· ὃ δὲ σωτηρίας ἐδεῖτο ο , τοῦτο καὶ προσελήφθη η .

3.135 καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ φῶτα λόγῳ, οὗ δὲ φόβος , ἐντολῶν τήρησι ς , οὗ δὲ ἐντολῶν τήρησι ς , σαρκὸς
κάθαρσι ς , καὶ ἐξῆς. καὶ πάλιν, ὅσον ἂν καθαιρώμεθα , φανταζόμενον ν , καὶ ὅσον ἂν
φανταζώμεθα , ἀγαπώμενον ν , καὶ ὅσον ἂν ἀγαπήσωμε ν , αὐθις νοοῦμενον ν . τοῦ
Χρυσοστόμου ἐκ τοῦ εἰς τὰς πράξεις, μαθόντες γὰρ ἂν αὐτὴν ἀπεστράφησαν ν , ἀποστραφέντες
δὲ οὐκ ἂν ἤκουσαν ν , μὴ ἀκούσαντες δὲ ἔμειναν ἐπὶ τῆς πλάνης τῆς προτέρα ς . τοῦ αὐτοῦ, ὁρᾷς
πῶς πρόεισι τὸ κακόν ν , ἡ πικρία τὸν θυμὸν ἔτικτε ν , ὁ θυμὸς τὴν ὀργήν ν , ἡ ὀργὴ τὴν κραυγὴν
ν , ἡ κραυγὴ τὴν βλασφημίαν ν , ἡ βλασφημία τὰς πληγὰς ς , αἱ πληγαὶ τὰ τραύματα α , τὰ δὲ

τραύματα θάνατο ν . τοῦ αὐτοῦ, ἵνα αἰδέσιμοι ὄντες μᾶλλον αὐτοῖς ὥσι περισπούδαστο ι , περισπούδαστοι δὲ ὄντες αὐτοὺς ἐφέλκωντα ι , ἐφελκόμενοι δὲ προσηλῶσι τῇ λατρείᾳ , προσηλοῦντες δὲ τῇ λατρείᾳ εἰς μείζονα ἄγωσιν ἀρετὴ ν , δ ι ' ἦν πάντα γίνοντα ι . τοῦ ἁγίου Πέτρου, ἐπιχορηγήσατε ἐπὶ τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴ ν , ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσι ν , ἐν δὲ τῇ γνῶσει τὴν ἐγκράτεια ν , καὶ τὰ ἐξῆς.

3.136 ΠΕΡΙ ΥΠΕΡΒΑΤΟΥ. Τούτου δὲ εἶδη δύο· τὸ μὲν γάρ ἐστιν καθ' ὑπέρθεσιν, τὸ δὲ κατὰ παρένθεσιν· καὶ τὸ μὲν καθ' ὑπέρθεσιν [τ'] ἐστίν, ὅταν λέξεις τεθῇ ἐν τέλει ὀφείλουσα πρὸ δύο ἢ τριῶν λέξεων τεθῆναι, οἷον ἀλ λ ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦτο ἐζήλωκε καὶ προήρηται πράττων καὶ κινδυνεύω ν , ἂν συμβῇ τ ι , παθεῖ ν , τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦ θ ' ἃ μηδεὶς πώποτε ἄλλος βασιλεὺς Μακεδόνων δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἡρημένο ς , ἀντὶ τοῦ δόξαν ἡρημένος ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς. καὶ Ὅμηρος, ὁ δ' ἄρ' ἔκθορε φαίδιμος Ἔκτωρ, ἀντὶ τοῦ ὁ δὲ φαίδιμος Ἔκτωρ ἔκθορε. καὶ ὑποκατιών, κέκλετο δὲ Τρώεσσι ἐλιζάμενος καθ' ὅμιλον τεῖχος ὑπερβαίνειν. καὶ ἐν ζ' Θουκυδίδου οἱ ἐκ τοῦ πρώτου τείχους ἀλόντος διαφυγόντες. Τὸ δὲ κατὰ παρένθεσιν ἐστίν, ὅταν ἐν τῷ μέσῳ παρεμβληθῇ κῶλον ἢ κόμμα διακόπτον τὴν ἀρχὴν ἐκ τοῦ τέλους, οἷον τὸ δὲ πάντα ὅσα ποτὲ ἔπραξε διεξιόντα ἐ φ ' ἅπασι τούτοις ἐλέγχειν καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖσθαι ι , καὶ δυοῖν ἕνεκα ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρησθαι ι , τοῦ τ ' ἐκεῖνο ν , ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει ι . ἐχώρισε τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἐκ τοῦ τέλους, καὶ ἐποίησε τὸ σχῆμα ὑπερβατὸν κατὰ παρένθεσιν. καὶ τρίτῳ Ὀλυνθιακῶν, οὐ γάρ ἐστι δίκαιον τὴν μὲν χάρι ν , ἢ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλι ν , τῆς τότε ἴσῃν ὑπάρχει ν .

3.137 παρενεβλήθη γὰρ τὸ ἢ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν. καὶ πάλιν, τὴν δὲ ἀπέχθεια ν , δ ι ' ἥς ἂν ἅπαντες ἄμεινον πράξαίμε ν , τῷ νῦν τὰ βέλτιστα εἰπόντι ζημίαν γενέσθαι ι . ἐνταῦθα παρενέβαλε τὸ δι' ἥς ἂν ἅπαντα ἄμεινον πράξαίμεν. καὶ πάλιν πρώτῳ κατὰ Φιλίππου, εἰ μὲν περὶ καινοῦ τιнос πράγματος προὔτιθετ ο , ὧ Ἀθηναῖο ι , λέγει ν , ἐπισχῶν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφάναντ ο , εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥηθέντων ν , ἡσυχίαν ἂν ἦγον ἀντὶ τοῦ ἐπισχῶν ἂν ἡσυχίαν ἦγον, ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφάναντο, εἰ ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥηθέντων· ποικίλον δὲ ἐστὶ τοῦτο τὸ ὑπερβατόν, καὶ τὸ πρὸ τῆς ἐπιφορᾶς τοῦδε πάλιν ἐπενεγκεῖν μὲν καὶ ποιῆσαι διπλοῦν μερισμόν, ἢ μᾶλλον, ὥς ἐννοίῃ φασι, μερισμόν τε καὶ ὑπομερισμόν, καὶ διὰ τοῦτο προτάξαι τὰς κατασκευὰς καὶ ἐπαγαγεῖν τὰς προτάσεις. πρότασις μὲν γάρ ἐστιν ὅτι καὶ νέον τινὰ ὄντα προφέρει τὴν βουλήν τοῦ συμφέροντος φροντίζοντα. καὶ ἡ κατασκευὴ ἦτοι ἡ αἰτία, ἐπειδὴ μηδὲν τῶν δεόντων οἱ εἰωθότες λέγειν, ἦτοι οἱ πρεσβύτεροι ἀπεφάναντο. καὶ πάλιν, ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἡγεῖσθε λέγεσθαι ι , τὸ δὲ τῶν χρημάτων ν , πόσα καὶ πόθεν ἔστα ι , μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι ι , πόσα καὶ πόθεν ἔστα ι . καὶ ὁ ποιητής, αὐτὰρ ὁ Πείσανδρόν τε καὶ Ἰππόλοχον μενεχάρμην, υἱέας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος εἶθ' οὕτως, ὅς ῥα μάλιστα χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα, οὐκ εἶασχ' Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ. ΠΕΡΙ ΚΑΙΝΟΠΡΕΠΟΥΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

3.138. (1t) Καινοπρεπὲς ἐστὶ τὸ μὴ παρὰ πολλοῖς εὕρισκόμενον, ἀλλὰ παρ' ὀλίγοις τοῖς ἐν τῷ λόγῳ τὸ ἀξιόπιστον λίαν κεκτημένοις, οἷον ὡς παρὰ τῷ ῥήτορι, οἷον εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ο , ἀντὶ τοῦ εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο· καὶ πάλιν, Θετταλοὶ δὲ οὐδένα πώποτε ὄν τινα ο ὕ , καὶ ὁ Θουκυδίδης, ἐπειδὴ μέντοι ἀντιπαραπλέοντάς τε ἐώρων αὐτοὺς παρὰ γῆν σφῶν κομιζομένω ν , καὶ ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας πρὸς τὴν ἀντιπέραις ἡπειρον διαβαλλόντων ἐ π ' Ἀκαρνανίας κατεῖδον τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τῆς Χαλκίδος καὶ τοῦ Εὐήνου ποταμοῦ προσπλέοντας σφίσι ι , καὶ οὐκ ἔλαθον νυκτὸς ὑφορμισάμενο ι , οὕτω δὲ ἀναγκάζονται ὑφορμεῖ ν . καὶ πάλιν, βοηθησάντων δὲ ὑμῶν προθύμως πόλιν προσλήψεσθε ναυτικὸν ἔχουσα μέγα . τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντα ς , ἀντὶ τοῦ οὕσαν, ἡκολούθησε γὰρ τῇ σημασίᾳ. καὶ ὁ Ἀρριανός, καὶ ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ τοὺς σοφιστὰς τῶν Ἰνδῶν ὧν λέγουσι ν ,

ἔστιν οὖν καταληφθέντας ὁ π' Ἀλεξάνδρου . καὶ Ξενοφῶν, ἐπεὶ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐχώρουν οἱ Ἕλληνας , λείπουσι δὲ τὸν λόφον οἱ ἱππεῖς , οὐ μὴν ἔτι οἱ ἄλλοι ἄλλοθεν , τότε ὁ λόφος τῶν ἱππέων . καὶ ἐν τῇ η' Θουκυδίδου, καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδέ ν , καὶ ἐν τῇ ζ', οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες . καὶ πάλιν, ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόου ν . ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΠΟΛΥΠΤΩΤΟΥ. Πολύπτωτον δὲ τὸ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἢ τῆς αὐτῆς ἀντωνυμίας κατὰ κῶλον ἄλλην πτῶσιν ἢ ἄλλο γένος ἐκφέρεσθαι, οἷον αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ καὶ κατάστασις πρώτη .

3.139 εἶτα τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε ἐπιστάντα τῇ πόλει κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν , ὥσπερ νέφος . καὶ πάλιν, οὗτοι γὰρ ἡγοῦνται ι . εἶτα δοτικὴ, τούτοις πεῖθεσθαι . εἶτα γενικὴ, ὑπὸ τούτων δέος ἐστὶ μὴ παρακρουσθῆται . ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΘ' ΥΠΟΣΤΡΟΦΗΝ. Ὅπερ ἐν τῷ μέσῳ δεχόμενον ἐπεμβολὴν ἔρχεται πάλιν ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν, ὅπερ Οὐλπιανὸς ἐπιδρομὴν καλεῖ, οἷον ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φίλιππον , ὡς τότε δημηγορῶν ἔφη , ἐπιβουλεύοντα τοῖς Ἕλλησι ν . εἰπὼν γάρ, ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φίλιππον, ἐπενέβαλε τὸ ὡς τότε δημηγορῶν ἔφη. καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν κατάλληλον ἀφήγησιν τοῦ λόγου ὑπέστρεψεν εἰς τὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς Ἕλλησι. τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα καὶ κατ' ἐπιπλοκὴν λέγεται. καὶ πάλιν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ περὶ τοῦ στεφάνου, τοῦ γὰρ Φωκικοῦ συστάντος πολέμου , οὐδ' ἔμεινεν , οὐ γὰρ ἔγωγε ἐπολιτευόμην πω πότε , πρῶτον μὲν ὑμεῖς οὕτω διέκεισθε , ὥστε Φωκέας μὲν ἐβούλεσθε , καὶ ἐξῆς. ΠΕΡΙ ΤΜΗΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Τμητικὸν δὲ ἐστὶ τὸ τέμνον τὸν λόγον καὶ μεταβαῖνον ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον, ἢ ἀπὸ πράγματος εἰς πρᾶγμα· δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι πολλάκις ἐστὶ τμητικός, ποτὲ δὲ καὶ ἔστι καὶ φαίνεται. τοῦ τοίνυν σχήματος τούτου εἶδη εἰσὶ ταῦτα, πρῶτον τὸ ἀσύνδετον κομματικόν, οἷον προσῆλθε τῇ βουλῇ , προβούλευμα ἔγραψεν . δεύτερον τὸ κατ' ὄνομα τεμνόμενον, Ἀμφίπολιν , Ποτίδαιαν , Μεθώνην , Παγασάς .

3.140 τρίτον καὶ αἱ δι' ἐλαχίστου ἐξαλλαγαί, οἷον τὸ Ἀμφίπολιν λαβεῖν , μετὰ ταῦτα Πύδναν , πάλιν Ποτίδαιαν , Μεθώνην αὖθις , εἶτα Θεσσαλίας ἐπέβη . τέταρτον τέμνουσι καὶ οἱ δι' ἐλαχίστου μερισμοὶ τὴν ἀνταπόδοσιν ἔχοντες, οἷον ἐσπέρα μὲν γὰρ ἦν , ἦκε δ' ἀγγέλλων τις ὡς τοὺς πρυτάνεις ὡς Ἐλάτεια κατεῖληπται ι . πέμπτον τὸ κατ' ἐπαναφορὰν κομματικόν, ταξιάρχους παρ' ὑμῶν , ἱπάρχους παρ' ὑμῶν . ἕκτον αἱ ταχῆται καὶ δι' ἐλαχίστου συμπλοκαί, καὶ σπουδαῖα νομίζω καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει ι , ὧς Ἀθηναῖοι , περὶ ὧν βουλευέσθε , ἐφ' ᾗ παρελήλυθα. καὶ ταῦτα μὲν τὰ παραδείγματα τυγχάνουσιν τοῦ φαινομένου τέμνειν καὶ μὴ τέμνοντος, καὶ τοῦ τέμνοντος καὶ φαινομένου· τοῦ δὲ τέμνοντος καὶ μὴ δοκοῦντος τέμνειν τὸ ἐκ πλαγίων σχῆμα τὸ κατὰ συστροφὴν, ὡς τὸ πολλῶν , ὧς Ἀθηναῖοι , λόγων γινομένων καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν , τοῦτο ἐκ πλαγιασμοῦ. τὸ δὲ κατὰ συστροφὴν, ὁ γὰρ Μεσσήνην ἀφιέναι Λακεδαιμονίους κελεύων πῶς ἂν Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδούς τῷ δίκαια νομίζειν ταῦτα εἶναι πεποιηκέναι σκήψαιτο ; πολλὰ γὰρ ἐν ἀμφοτέροις δι' ὀλίγων εἴρηται καὶ οὐ φαίνεται τεμνόμενα. ΠΕΡΙ ΕΙΡΩΝΕΙΑΣ. Εἰρωνεία ἐστὶν ἔμφασις κακίας δι' εὐφώνων ῥημάτων, ὡς ὁ ποιητὴς ἐν τῷ ἐννάτῳ περὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος, λέγοντος Ἀχιλλέως πρὸς τὸν Ὀδυσσεά, ἢ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο, καὶ δὴ τεῖχος ἔδειμε καὶ ἤλασεν· καὶ δεικνὺς τὸ ἀχρεῖον τοῦ τεύχους φησὶν, ἀλλ' οὐδ' ὡς δύναται σθένος Ἔκτορος ἀνδροφόνου ἴσχειν, εἰπὼν μάλα πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο, ἐπηύξησε τὰς πράξεις τοῦ Ἀγαμέμνονος· ἐν γὰρ ταῖς εἰρωνεαῖς, ὧν καταφρονοῦμεν, ταῦτα αὐξάνομεν.

3.141 τινὲς καὶ τὸ ἐπαγόμενον εἰρωνικόν φασιν, ἑαυτὸν εὐτελίζοντος διὰ τὸ ὑπὸ Ἀγαμέμνονος ἀτιμασθῆναι, οἷον νῦν δ' ἐπεὶ οὐκ ἐθέλω, ἀντὶ τοῦ οὐ δύναμαι, πρὸς τὴν ὑπόληψιν ἣν ἔχει περὶ ἐμοῦ ὁ Ἀγαμέμνων· φεῦγε μάλα, εἴ τοι θυμὸς ἐπέσσυται, οὐδέ τις ἔγωγε, καὶ ἐξῆς, ὧν μεμνημένος ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφη, ἀλλ' Ὀδυσσεῦ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλεῦσι· καὶ πάλιν, αὖριον ἰρὰ Διὶ ῥέξαι καὶ πᾶσι θεοῖσιν· νηήσας εὖ νῆας, ἐπὴν ἄλαδε προερεύσσω· ὄψεται, αἶκ' ἐθέλησθα·

αίνιττόμενος μὴ σχολὴν ἄγειν, μένειν αὐτῷ ταῦτα ἐκ τῆς ἐπιθέσεως τῶν πρώτων. καὶ ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ περὶ Ἀλοννήσου, Φεραίων μὲν ἀφήρηται τὴν πόλιν καὶ φρουρὰν ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησε ν, ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσι ν. οἱ γὰρ παρ' αὐτοῦ φρουρὰν δεξάμενοι καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀφήρηνται. ἄλλο κατὰ συνέχειαν, ἐπὶ δὲ Ἀμβρακίαν στρατεύετα ι, τὰς δὲ ἐν Κασσωπίῳ τρεῖς πόλεις ς, Πανδοσίαν καὶ Βούχεταν καὶ Ἑλάτεια ν, Ἡλείων ἀποικία ς, κατακαύσας τὴν χώραν καὶ εἰς τὰς πόλεις βιασάμενος παρέδωκεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἑαυτοῦ κηδεστῇ δουλεύει ν. εἴτα εἰρωνικῶς, σφόδρα γε βούλεται τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέρους εἶναι καὶ αὐτονόμους ς, ὥς δηλοῖ τὰ ἔργα. ἄλλως, οὕτως ὑβριστικῶς ὑμῖν κέχρηται ὥστε φησί ν, ἐὰν μὴ θέλωσι δικάσασθαι οἱ Καρδιανοὶ αὐτὸν ἀναγκάσει ν, ὥς ὑμῶν γε οὐκ ἂν δυναμένων οὐδὲ ἀναγκάσαι Καρδιανούς ὑμῖν ποιῆσαι τὰ δίκαια, ἐπειδὴ δὲ ὑμεῖς οὐ δύνασθε, αὐτὸς φησιν τοῦτο ἀναγκάσειν αὐτοὺς ποιῆσαι ι.

3.142 εἴτα τὸ εἰρωνικόν, ἄρα οὐ μεγάλα ὑμᾶς φαίνεται εὐεργετῶ ν. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΙΝ. Σχήματα ἐκ τοῦ Ἀριστογείτονος, βουλοίμην δ' ἄνωθεν πρὸ τοῦ περὶ τῶν ιδίων ἐμὲ τῶν τουτουῖ λέγειν σπουδάσαντας ὑμᾶς ἐξετάσαι διὰ βραχέω ν, εἰς ὅσιν αἰσχύνῃν καὶ ἀδοξίαν προῆχε τὴν πόλιν δημοσίᾳ πάντα τὰ τοιαῦτα θηρία, ὧν μέσος καὶ τελευταῖος καὶ πρῶτός ἐστιν οὗτος· καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω. καὶ πάλιν, ὅσα μὲν οὖν τοὺς χορευτὰς ἐναντιούμενος ἡμῖν ἀφεθῆναι τῆς στρατείας ἠνώχλησε ν, ἢ προβαλλόμενος καὶ κελεύων ἑαυτὸν εἰς Διονύσια χειροτονεῖν ἐπιμελητή ν, ἢ τᾶλλα πάντ' α, ὅσα τοιαῦτ' α, ἐάσω. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΩΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Ὅταν μὴ ἀρκούμενός τις εἰς μίαν λέξιν προστιθῇ ἢ τὴν αὐτὴν ἢ ἐκδηλοτέραν, οἷον ὁψὲ γὰρ λέγω, ὁψέ. ἐπιτατικωτέραν δὲ ὥς ἔστι τῶν αἰσχυρῶ ν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστω ν. εἰπὼν γὰρ τῶν αἰσχυρῶν ὄνομα πρωτότυπον προσέθηκε παράγωγον ὑπερθετικὸν ὄνομα τὸ αἰσχίστω ν. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΙΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΡΜΟΓΕΝΗ.

3.143. (1τ) Τὴν περὶ τῶν τῆς λέξεως σχημάτων περὶ ἀνάντες σὺν θεῷ φάναι πραγματεῖαν ἐπὶ τὰ τῆς διανοίας μετελθεῖν ὥθημεν, ὥς ἂν μὴ ἐλλιπὴ αὐτὴν τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἐάσαντες γραφὴν ὀλιγωρίας ἀποΐσομεν· οὐ γὰρ μέμψεως ἀμοιρήσομεν τινος ἀπαρξάμενοι μὴ ἐπὶ τὸ τέλος καταντῆσαι σὺν προθυμίᾳ· ἵνα μὴ ἀφορμὴν καθ' ἡμῶν δώμεν τοῖς φιλοσκόμμοσιν ἄλλου ἄλλο τι ἀναπλάττοντος, ἀλλὰ καὶ σὲ τῆς ὠφελείας ὀλοσχερῶς ἀπόνασθαι, καθαρὰν δὲ καὶ σαφὴ τὴν διδασκαλίαν γενέσθαι σπουδάζοντες ἐκ καθαρότητος ἀρξόμεθα. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΨΙΛΟΥ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ ΑΡΧΟΜΕΝΟΥ. Ἀπὸ ψιλοῦ τοῦ πράγματος ἄρχεται, ὅταν μὴδὲν ἕξωθεν συνεφέληται, οἷον γένος εἶδει προσλαβόν, ἢ ὅλον μέρει ἢ ἀόριστον ὠρισμένῳ ἢ δικαστῶν κρίσιν ἢ ποιότητα πράγματος, ἢ πρὸς ἕτερον διαφορὰν, οἷον οἱ δὲ θεοὶ παρ' Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο· καὶ τὸ ὥχόμεθ' ἐς Θῆβην. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΦΥΣΙΝ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΘΑΙ ΤΩΙ ΛΟΓΩΙ. Τουτέστι τὰ πρῶτα τιθέναι πρῶτα, τὰ δὲ δευτέρα δευτέρα, καὶ ἐξῆς κατὰ τὰς ἀντιθέσεις πρὸς τὸν λόγον, οἷον τὸν θεὸν φοβοῦ, τοὺς γονεῖς τίμα, καὶ τοὺς φίλους αἰσχύνοῦ. ἢ δὲ ἀντίθεσις πρὸς τῆς λύσεως τοῦ γὰρ Μειδίου λέγοντος, Δημοσθένην ὕβρις ἐχθρὸν ἐμὸν, ὅπερ οὐκ ἔστι δημόσιον ἔγκλημα, ἐπιλύεται· ἀλλὰ χορηγὸς ἦν ὁ Δημοσθένης, ὁ δὲ χορηγὸς τῆς πόλεως ἐστίν. ἢ ἀντίθεσις, πρόεδροι καὶ θεσμοθέται πληγὰς λαβόντες οὐκ ἐπέξηλθον δημοσίᾳ.

3.144 συγγνώμης ἄξιοι ἦσαν οἱ τυπτήσαντες ἐκείνους· ἐκεῖνοι γὰρ ἀπὸ θυμοῦ τι ἔδρασαν, σὺ δὲ ἀπὸ προνοίας προέχων τὴν ἔχθραν ἐν ἑαυτῷ κατὰ Δημοσθένους. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΞ ΑΦΗΓΗΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΑΠΟΦΑΣΙΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Κατὰ ἀπόφασιν σχῆμα ἐξ ἀφηγήσεώς ἐστιν, ὅταν τις ἀποφαίνεται μὴ ἔχων ἐνδοιασμόν τὸ οἶμαι ἢ τὸ εἶτ' ε, ὥς ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ παραπρεσβεΐας, ἔστι τοίνυν οὗτος ὁ πρῶτος Ἀθηναίων αἰσθόμενος Φίλιππο ν, ὥς τότε δημηγορῶ ν, καὶ ἐξῆς. ΠΕΡΙ ΑΛΛΗΓΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΔΙΟΡΚΟΥΝΤΟΣ. Ὡς παρὰ Πλάτωνι, ὁ μέντοι μέγας ἐν οὐρανῷ Ζεὺς πτηνὸν ἄρμα ἐλαύνων φέρετα ι. καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, ἀμφὶ δ' ἄρ' ὥμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσανόεσσαν· ἕως τῇ ῥα δι'

αὐτῶν κεντρηνεκέας ἔχον ἵππους· καὶ ὑποκατιῶν, μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀσχετον οὐκ ἐπεικτόν. ἕως τῷ δ' ἐπὶ Παιήων ὀδυνήφατα φάρμακα πάσων· καὶ ἐξῆς, καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ, εἰ δ' ἄγε πειρήσεσθε, θεοὶ ἵνα εἴδετε πάντες· καὶ ἐξῆς. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙ' ΕΜΦΑΣΕΩΣ ΜΥΣΤΙΚΩΣ ΛΕΓΟΜΕΝΟΥ. Ὡς παρὰ Πλάτωνι, ὡς ὅταν λέγῃ, τὸ ὄντως ὁ ν , καὶ ἀγαθὸς ἦ ν , καὶ ἀναπτύξας ἔφη, τόδε τι εὐρεῖν τε καὶ εὐρόντα εἰς πάντας λέγειν ἀδύνατο ν , καὶ οἷον τὸ Πυθαγορικόν, εἰς ἱερὸν ἀπιὼν προσκυνῆσαι μηδὲν ἄλλο μεταξὺ βιωτικὸν μήτε λέγε μήτε πρᾶττε.

3.145 καὶ πάλιν, ἀνυπόδητος θῦε καὶ προσκύνει κοσμίως καὶ μετρίως καὶ μὴ ὑπερσχῶν τῆς ἐν τῇ γῇ τάξεως· σχεδὸν ὅμοιον τὸ λῦσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ σὺ ἔστηκας γῇ ἀγία ἐστὶ . καὶ πάλιν, περὶ θεοῦ μηδὲν θαυμαστὸν ἀπίσται μηδὲ περὶ θείων δογμάτων ν . ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΑΡΑΚΑΛΥΠΤΩΣ ΕΙΣΑΓΕΣΘΑΙ ΤΗΝ ΤΡΑΧΥΤΗΤΑ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν μὴ συμπλακῇ ἐτέρῳ τινὶ λεαίνοντι, οἷον τὸ τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις , ἀλλὰ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον φορεῖτ ε . καὶ τὸ ἀλλὰ μανδραγόραν ἦτοι φάρμακον ἄλλο πεπωκόσιν ἐοίκατε ἀνθρώποις . τὸ δὲ οὔτε σωφρόνων οὔτε γενναίων ἀνδρῶν , ἐλλείποντάς τι δ ι ' ἔνδειαν χρημάτων τῶν τοῦ πολέμου εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνειδίη φέρει ν , λειότερον γέγονε τῷ σχήματι· ἐν γὰρ τῷ καθαρῷ εἴρηται καὶ οὐχ ἀπλῶς ἐπετίμησεν. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΣ ΕΙΣΑΓΟΝΤΟΣ ΤΑΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΚΟΠΤΩΣ. Τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν ὡς θαρρῶν προηγουμένως ἀφηγῇ, ἀλλὰ μὴ ἐπείσας ἑτέρον τι διακόπτει τὴν ἀφήγησιν, οἷον αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ καὶ κατάστασις πρώτη η , τοῦτο δὲ τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνο ν , καὶ ἐξῆς· διακόπτεται δὲ οὕτως, αὕτη τῶν περὶ Θήβας ἐγένετο πραγμάτων ἀρχὴ καὶ κατάστασις πρώτη, τὰ πρὸ τούτων εἰς ἔχθραν καὶ μῖσος καὶ ἀπιστίαν τῶν πόλεων ὑπηγμένων· ὑπὸ τούτων τοῦτο τὸ ψήφισμα τοῦ τότε τῇ πόλει.

3.146 ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΑ ΕΝΔΟΞΑ ΕΝΔΟΞΟΤΕΡΩΣ ΛΕΓΕΙΝ. Ἐνδοξοὶ γεγόνασιν οἱ Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντες ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὁ δὲ Δημοσθένης διὰ τοῦ σχήματος πλέον αὐτοὺς ἐδόξασεν ὅρκον αὐτοὺς ποιησάμενος· τὰ γὰρ σεπτὰ ὁμνυνται καὶ τοῖς σεπτοῖς ὀρκίζονται, ὅθεν ἔφη, οὐ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι παραταξαμένους . ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΡΕΦΕΙΝ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΡΩΤΑ ΛΕΓΕΙΝ, ΕΙΤΑ ΕΠΕΜΒΑΛΛΕΙΝ ΤΑ ΠΡΩΤΑ. Οἷον ἀλ λ ' ἐπειδὴ πάλιν ἤκομεν ἐκ τῆς πρεσβείας ταύτης τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους , ἥσπερ εἰσὶν αἱ νῦν εὐθύναι , οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα οὐδ ' ὅτι οὖν εὐρημένοι τῶν ὅτε τὴν εἰρήνην ἐποιεῖσθε λεχθέντων καὶ προσδοκηθέντων ν , ἀλλὰ πάντα ἐξηπατημένο ι , καὶ τούτων ἕτερα αὐθις πεπραχότων καὶ πα ρ ' αὐτὸ τὸ ψήφισμα , προσῆμεν τῇ βουλῇ . καὶ ταυτὶ πολλοὶ συνίσασιν ν , ἃ μέλλω λέγειν· τὸ γὰρ βουλευτήριον μεστὸν ἦν ἰδιωτῶν ν . εἰπὼν τὰ δεύτερα πρῶτα ἐπενέβαλε τὰ πρῶτα εἰπὼν, οὔτε μικρὸν οὔτε μέγα, οὐδ ' ὅτι οὖν εὐρημένοι, ἕως τοῦ προσῆμιν τῇ βουλῇ. καὶ πάλιν κατὰ ἐπισυναφήν, ἀλ λ ' ἐπὶ τῷ πανδοκείῳ τῷ πρὸ τοῦ Διοσκορείου (εἴτις ὑμῶν εἰς Φεράς ἀφῖκτα ι , οἶδεν ὁ λέγ ω) ἐνταῦθα ἐγένοντο οἱ ὅρκο ι . ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑΣ ΠΙΣΤΕΙΣ ΠΡΩΤΑΣ ΠΡΟΤΙΘΕΝΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ.

3.147. (1t) Οἷον ὁρῶν τὸ ναυτικὸν ὑμῶν καταλυόμενον καὶ τοὺς μὲν πλουσίους ἀτελεῖς ἀπὸ μικρῶν ἀναλωμάτων γινομένου ς , τοὺς δὲ μέτρια καὶ μικρὰ κεκτημένους τῶν πολιτῶν τὰ ὄντα ἀπολλύντα ς , ἔτι δὲ ὑστερίζουσιν ἐκ τούτων τὴν πόλιν τῶν καιρῶν ἔθηκα νόμου ς . καὶ πάλιν, εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προϋτίθετο λέγει ν , ὧ Ἀθηναῖο ι , ἐπισχῶν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφάναντο , εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ρηθέντων ν , ἡσυχίαν ἤγον· εἰ δὲ μ ἢ , τότε ἂν αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γινώσκω λέγει ν . ἢ μὲν γὰρ πρότασίς ἐστιν, ὅτι δεῖ καὶ νεωτέρου ὄντος πρώτου λέγοντος ἀνέχεσθαι, ἢ δὲ κατασκευή, ὅτι μηδὲν οἱ πρεσβύτεροι τῶν δεόντων εἰρήκασιν. ΠΕΡΙ ΕΠΙΜΟΝΗΣ. Σχήμά ἐστιν ἐπιμονῆς, ὅταν ἐφ' ὧν

ἰσχύωμεν πραγμάτων χρώμεθα αὐτῇ, οἷον οὔτε καιρὸς οὔτε φιланθρωπία λόγων οὐ τ' ἐπαγγελίων μέγεθος οὐ τ' ἐλπίς οὔτε φόβος οὐ τ' ἄλλο οὐδὲν ἐπῆρε ν, οὐδὲ προηγάγετο ὦν ἔκρινα δικαίων καὶ συμφερόντων τῇ πατρίδι οὐδὲν προδοῦνα ι. καὶ πρὸ τούτου, πότερον ἐχρῆ ν, Αἰσχίν η, τὸ φρόνημα ἀφεῖσαν καὶ τὴν ἀξίαν τὴν αὐτῆς, καὶ ἐξῆς. ΠΕΡΙ ΓΟΡΓΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Γοργὸν σχῆμα λέγεται, ὅταν ταῖς ἀπαντήσεσι ταχεαῖς καὶ βραχεαῖς χρώμεθα καὶ ταῖς ἀντιθέσεσιν, οἷον τί βουλευόμενοι μετεπέμπεσθε αὐτοὺς ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἅπασιν.

3.148 ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἐβουλεύεσθαι. καὶ πάλιν, κακοδαιμονοῦσι Βυζάντιο ι. σφόδρα γὰρ, ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΤ' ΕΥΤΕΛΕΙΑΝ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. Κατ' εὐτέλειαν ἐστὶ σχῆμα τὸ πλεονάζον τοῖς κατὰ μέρος, οἷον εἰ μὴ καὶ τοὺς θεριστάς καὶ τοὺς σκαπανέας καὶ τοὺς ἀμαλλοδέτας καὶ τοὺς νομέας καὶ τοὺς ποιμένας. ἔστι καὶ ἄλλο εἶδος τὸ δι' ὄρκων πιστοῦσθαι, ἀλλὰ μὴ διὰ πραγμάτων, ὡς ὁ ῥήτωρ, καλῶ δὲ τοὺς θεοὺς πάντας καὶ πάσας καὶ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν Πύθιον. καὶ Ὅμηρος, ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον τὸ μὲν οὐποτε φύλλα καὶ ὄζους ἀλλὰ καὶ ὀρκίζεῖν κριτὰς ἢ διάδικον. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΕΙΚΟΥΣ. Ἐπιεικὲς σχῆμά ἐστιν, ὅταν τὰ ἑαυτοῦ καλὰ ἐλαττοῖ, τὰ δὲ τοῦ ἐναντίου ἢ τὰ καλὰ ἐπαίρῃ ἢ τὰ κακὰ μειοῖ. καὶ τοῦ μὲν πρώτου, τῆς μέντοι διακονίας τῆς ἐφ' ἐκάστῳ τῶν πεπραγμένων καὶ ἑμαυτῷ μετεῖναί φημι ι. ἐκεῖνος μὲν γὰρ καὶ ἐβούλευσεν, ἀλλὰ ταπεινώσας αὐτοῦ τὸ κατόρθωμα μετεῖναί φησι. τοῦ δὲ μειοῦντος τὰ τοῦ ἀντιδίκου κακὰ ἢ ἐνδεικνυμένου τοῦ λέγοντος, ὡς τὸ μηδὲν ὀργισθῆς, οὐδὲν γὰρ ἐρῶ φλαῦρον. καὶ πάλιν, τοῦ θέντος τὸν νόμον τὰ μὲν ἄλλα ἔγωγε οὐκ οἶδα, ἐκ δὲ τοῦ νόμου σκοπῶν εὐρίσκω πολὺ τούτου κεχωρισμένο ν. τοῦ δὲ μὴ ἐνδεικνυμένου, τίνος οὖν ἔνεκεν, εἰ τὰ μάλιστα μὴ τινὲς ἀλλὰ πάντες ἦσαν ἀνάξιοι, τὴν αὐτὴν ἀτιμίαν ὑμῶν τε κατέγνω κάκεινον; ἐκείνους μὲν γὰρ ἡτίμασε ἀφελὼν αὐτοὺς τὴν ἀτέλεια ν, ὑμᾶς δὲ κατηυτέλησε τῷ στερῆσαι ὑμᾶς τῆς ἐξουσίας τοῦ διδόναι ἀτέλεια ν, ᾧ τινι βούλεσθαι.

3.149 ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΛΕΙΠΤΙΚΟΥ. Κατὰ δεινότητα δὲ ἐμφαίνοντες τὰ δοκοῦντα παραλείπεσθαι, οἷον καὶ οὐδὲν ἂν εἴποιμι τούτῳ ν, οὔτε εἴ τινας ἐκ τῶν πολεμίων ἐλυσάμην, οὔτε εἴ τισι πενομένοις θυγατέρας συνεκδέδωκα. καὶ πάλιν, Ὀλυνθον μὲν δὴ καὶ Μεθώνην καὶ Ἀπολλωνίαν καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θράκης ἐώ. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ. Ἀρχικὸν μὲν σχῆμα ποιήσεως τὸ μὴ παρ' ἑαυτῶν λέγειν, ἀλλ' αἰτεῖσθαι τὰς κατ' αὐτοὺς Μούσας ἀπάρχεσθαι τοῦ λόγου, οἷον μῆνιν ἄειδε, καὶ Μοῦσαι Πιερίηθεν, καὶ Μουσᾶν Ἑλικωνιάδων ἀρχώμεθ'. εἶπε θεὰ κρυφίων ἐπιμάρτυρα λύχνον ἐρώτων. καὶ ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθαι. καὶ ταῦτα μὲν τῶν παρ' Ἑρμογένει σχημάτων, εἰσὶ δὲ τινα ἕτερα σχήματα παρ' Ὀμήρῳ, ἅπερ ἰδίως ποιησόμεθα. ΠΕΡΙ ΚΑΙΝΟΠΡΕΠΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ Α. καὶ λίην σε πάρος γ' οὐτ' εἴρομαι οὔτε μεταλλῶ. πῶς τὸ πάρος ἐπίρρημα σημαίνει καιρὸν παρωχηκότα, ῥήματι συνετάγῃ χρόνῳ ἐνεστώτι; οὐδεὶς γὰρ σωφρονῶν φησι, πέρυσιν οὐκ ἐρωτῶ, οὐδὲ πρότερον ἐπιζητῶ, μήτι γε ὁ σοφώτατος Ὅμηρος. καὶ φαμεν, ὡς οὐ κατ' εὐθὺ δεῖ συντάσσειν τὸ κῶλον, ἀλλὰ κατὰ ὑστερολογίαν ἐκδέχεσθαι τὸ πρότερον, οἷον οὐδὲ πάνυ ἐρωτῶ σε, οὐδὲ ἐπιζητῶ, οὐδὲ τὸ πρότερον. ἄλλως. εἰπόντος τοῦ Διὸς πρὸς τὴν Ἥραν, ἀλλ' ὃν μὲν ἐπιεικὲς ἀκουέμεν ἕως μήτι σὺ ταῦτα ἕκαστα διεῖρεο, μηδὲ μετάλλα, ἐπεὶ περὶ καθολικῶν βουλευμάτων αὐτῇ προσεῖπε, τῶν μὲν ποιεῖσθαι ζήτησιν, ὅσα αὐτὸς κρύπτειν βούλοιτο, περὶ δὲ τῶν φανερῶν αὐτὴν προτιμητέον ἡγεῖται· ἀπεκρίθη αὐτῷ, ἐμοὶ ἑνός, ὦ ἄνερ, μέλει, περὶ ὧν ἢ θέτις ἐζήτησε παρά σου τῶν γονάτων ἐπιλημμένα, τὰ δὲ πρότερον γεγονότα καὶ λίαν οὐκ ἐρωτῶ, οὐδὲ ἐπιζητῶ· ἵνα τὸ πάρος μὴ εἴῃ πρὸς τὸ ἐπιζητῶ, ἀλλὰ πρὸς τὰ γεγονότα τῷ παρεληλυθότι.

3.150 ἄλλο ὑποκατιῶν φησι μὴ νύ τοι οὐ χραίσμωσιν ὅσοι θεοὶ εἰς' ἐν Ὀλύμπῳ, ἕως τὸ ἀάπτους χεῖρας ἐφεῖω. τινὲς αὐτῷ ἀντιπίπτουσιν ὡς δοτικῇ χρησαμένου τοῦ ποιητοῦ ἀντὶ γενικῆς, ἵνα

ἢ οὕτως, μή ποτε, ὅσοι θεοὶ εἰσιν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, οὐ βοηθήσουσί σοι ἐμοῦ ἐγγὺς ἐλθόντος, ὅταν σοι τὰς ἀπροσπελάστους ἐπιβάλλω χεῖρας, ἀντὶ τοῦ ἰόντος ἰόντι φαμένου. ἔστι δὲ μᾶλλον εἰπεῖν, ὥς τοῦ ποιητοῦ εἰς δύο τάξεις μερίζοντος τοὺς παρ' αὐτῶν σεβομένους θεοὺς, οὐρανίους καὶ καταχθονίους, (καὶ γὰρ κατὰ τὴν Πυθαγορικὴν δόξαν) τὸ ἄσσον ἰόνθ' οὐκ ἔστιν, ὥς δοκεῖ τοῖς πολλοῖς, πτώσεως δοτικῆς ἀλλ' εὐθείας τῶν δυϊκῶν ἀντὶ τοῦ ἰόντε, ἵν' ἢ τὸ συναγόμενον τῆς συντάξεως οὕτως, μήπως, ὅταν σοι τὰς ἀπροσπελάστους χεῖρας ἐπιβάλλω, οἱ οὐράνιοι καὶ καταχθόνιοι θεοὶ ἐγγὺς ἐλθόντες οὐ βοηθήσωσί σοι. καὶ τούτου ὅμοιον δείξομεν ἐν τῇ γ' παρὰ πόδας τοῦ λόγου. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν περὶ τῆς τοιαύτης συντάξεως δοτικῆς οὔσης τῆς ἄσσον ἰόνθ' ἀντὶ τοῦ ἰόντι· τὸ χραισμῷ σημαίνει τὸ βοηθῶ καὶ τὸ ἀνθίσταμαι ἐκ τοῦ παρεπομένου· ὁ γὰρ βοηθῶν τινὶ τῶν ἀντιδίκων ἀνθίσταται. ἔστιν οὖν καὶ τὰ νῦν εἰπεῖν περὶ τῆς τοιαύτης συντάξεως δοτικῆς οὔσης τῆς ἄσσον, μήπως ὅταν σοι τὰς ἀπροσπελάστους χεῖρας ἐπιβάλλω ἐγγὺς ἐλθόντι οὐκ ἀντιστήσονται ὅσοι θεοὶ εἰσιν ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.

3.151 καιρὸς ἂν εἴη καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἐκπληρῶσαι τῆς ἀποδείξεως τῆς Ὀμηρικῆς δόξης, εἰς δύο ἀφοριζούσης τοὺς παρ' αὐτῆς οὐρανίους καὶ ἐπιγείους κατὰ τὴν αἴτησιν Ἀγαμέμνονος περὶ μονομαχίας Ἀλεξάνδρου καὶ Μενελάου καὶ ὁποτέρου τῶν μερῶν παραβασίαν, Ζεῦ πάτερ, Ἰδθην μεδέων, κύδιστε, μέγιστε, Ἡέλιός θ' ὅς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις. καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα, καὶ οἱ ὑπένερθε καμόντας ἀνθρώπους τίνυσσον. εἰπὼν γὰρ Δία καὶ θεοὺς τοὺς οὐρανίους ἠνίζατο, ποταμοὺς καὶ γῆν καὶ τοὺς ὑπένερθεν τοὺς ὑπὸ γῆν ἐδήλωσε, ὅθεν καὶ ῥῆμα δυϊκὸν ἐπήγαγε, καμόντας ἀνθρώπους τίνυσσον ἀντὶ τοῦ τιμωρήσατε, β' πρόσωπον δυϊκὸν προστακτικῆς ἐγκλίσεως. τάχα δὲ τοῦτο καὶ ἐτέρως θεραπεύεται. μάρτυρα μὲν γὰρ ἐπεισήγαγε τὸ καμόντας ἀνθρώπους τίνυσσον· ἀναγνωστέον οὖν τελείας τιθεμένης μετὰ τὸ γαῖαν οὕτως, Ζεὺς ἡέλιός τε καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα· εἶτα στιγμήν, καὶ εἶθ' οὕτως· καὶ οἱ ὑπένερθεν καμόντας ἀνθρώπους τίνυσσον· ἵν' ἢ τὸ πλήρες οὕτως, Ζεῦ πάτερ, Ἰδθην μεδέων, κύδιστε, μέγιστε, Ἡέλιός θ' ὅς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις, καὶ ποταμοὶ καὶ γαῖα, ὑμεῖς μάρτυρες ἔστε, φυλάσσετε δ' ὄρκια πιστά· καὶ οἱ ὑπένερθε καμόντας ἀνθρώπους τίνυσσον ὅτις κ' ἐπίορκον ὁμόσση. ἄλλο ἀντιπτωτικὸν τῆς β', φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα, ἕως τοῦ ἀστράπτων ἐπιδέξι' ἐναίσιμα σήματα φαίνων, ἀντὶ τοῦ ἀστράπτοντος· προειπὼν γὰρ γενικὴν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα ἀστράπτων ἐπήνεγκεν εὐθύς.

3.152 καὶ Ἑυριπίδης· πάλαι δὴ ς' ἐξερωτῆσαι θέλων σχολῇ μ' ἀπεῖργεν, ἀντὶ τοῦ θέλοντος ἐρωτῆσαι. ἐν δὲ τῇ γ' ἀντὶ γενικῆς Ὀμηρος ἐποίησεν εὐθεΐαν, οἷον ἄμφω δ' ἐζομένω, γεραρώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς, ἀντὶ τοῦ καθεζομένων. καὶ ἐν τῇ κ', σύν τε δ' ὁ ἔρχομένω. Περὶ δὲ Μενελάου καὶ Νέστορος καὶ Ὀδυσσεὺς μνήμην ποιούμενος τοὺς τρεῖς τρόπους τῆς ῥητορικῆς καθ' ἕκαστον πρόσωπον ἔδειξεν, τό τε ἀπολελυμένον καὶ πυκνὸν καὶ πιθανόν. περὶ μὲν τοῦ Μενελάου ὡς ἄτε νέου ὄντος φησὶν, ὅτι ἐπιτροχάδην ἀγόρευε, τὰ μὲν πολλὰ καὶ ἔνδειξιν ἔχοντα παρατρέχων, (ἴδιον γὰρ τοῦτο νεότητος διὰ τὸ ἄπειρον τῶν ἱστοριῶν) τῶν ἀναγκαίων δὲ μόνων μνήμην ποιούμενος, ὁποῖον ὑπογράφουσιν οἱ παλαιοὶ ῥήτορες τὸν Λυσίαν· περὶ δὲ τοῦ Ὀδυσσεὺς φησὶν, ἔπεα νιφάδεσιν ἐοικότα χειμερίησιν οἱ λόγοι αὐτοῦ, αἰνιττόμενος τὸ πλῆθος τοῦ λόγου ὑψηλὸν τε καὶ πυκνὸν καὶ καταπληκτικόν, καὶ τὸ μεστὸν τῶν ἐνθυμημάτων καὶ τούτων ἀθρόως λεγομένων, ὁποῖός τις ἐστὶν ὁ Δημοσθένης. ἐπεισάγει δὲ τὸν Νέστορα χαρακτηρίζοντα τὸν Ἰσοκράτη· ἔχει γὰρ τὸ πιθανὸν ἐκ τῆς ἡδύτητος τοῦ λόγου, καὶ τὸ ἀξιόπιστον ἐκ τῆς πλαγιότητος καὶ πείρας τῶν ἱστοριῶν· πλήρης γὰρ δογμάτων καὶ Ἰσοκράτης κεκαλλωπισμένος τὸν λόγον εἶπερ τις ἄλλος, ὅθεν καὶ οἱ τεχνικοὶ τὰ παραδείγματα τῶν παρίσων καὶ ἰσοκώλων καὶ ἐπαναφορῶν καὶ ἐπαναστροφῶν καὶ πάντων τῶν σχημάτων τῶν λόγον καλλωπιζόντων ἐξ αὐτοῦ παρειλήφασιν.

3.153

ἃ δὲ περὶ τοῦ Νέστορος ὁ ποιητὴς ἐπιμαρτύρεται λέγων, τοῖσι δὲ Νέστωρ ἡδυεπὴς ἀνόρουσε
 λιγὺς Πυλίων ἀγορητής. τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης. ὅθεν καὶ Ἀγαμέμνων θαυμάζων αὐτὸν
 ἐγκωμιάζει δημοσίᾳ, ἥ μὴν αὖτ' ἀγορῇ νικᾷς, γέρον, υἱᾶς Ἀχαιῶν. ἀμέλει καὶ εἰς εὐχὴν
 τρέπεται, τοιούτους πλείστους ἔχειν γλιχόμενος, αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθήνη τοιοῦτοι δέκα
 μοι συμφράδμονες εἶεν Ἀχαιῶν· καὶ ἐτέρωθεν, ὦ γέρον, εἴθ' ὥς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι ὥς
 τοι γούναθ' ἔποιτο· Τὰ πληθυντικὰ ὀνόματα τῶν οὐδετέρων ἐνικοῖς ῥήμασι συντάσσεται παρὰ
 τοῖς Ἀττικοῖς, ὅθεν σοφώτατος ὢν ὁ ποιητὴς ἐν ἐνὶ στοίχῳ δυοὶ διαλέκτοις ἐχρήσατο, καὶ δὴ
 δοῦρα σέσηπε νεῶν καὶ σπάρτα λέλυνται. καινοπρεπὲς ὥς φασαν ἡ πληθὺς καὶ ἐν τῇ ο', αὐτὰρ
 ὀπίσω ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο, πρὸς τὴν σημασίαν ἐποιήσατο τὴν ἐπαγωγὴν
 τοῦ ῥήματος· οὕτως καὶ τὸ πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσα ν, καὶ ἐν τῇ ἐξόδῳ, φοβηθέντες δὲ ὁ
 λαὸς ἔστησαν μακρόθε ν. Ἄλλο. ὁ δὲ ἀγλαΐῃφι πεποιθὼς, ἀντὶ τοῦ τοῦ δὲ ἀγλαΐῃφι πεποιθότος
 ῥίμφα ἐ γούνα φέρει, ἐπεὶ προηγουμένως εὐθυμίαν εἰ μὴ ἀρχαϊκῇ συνηθείᾳ εἰπωμεν αὐτῷ
 συντετάχθαι, σολοικισμὸς λογισθήσεται. συντακτέον οὖν οὕτως, ὁ δὲ τῇ ἀγλαΐᾳ θαρρῶν
 ταχέως φέρει τὰ κατ' αὐτὸν γόνατα, ἵνα τὰ γούνα εἴη πτώσις αἰτιατική, καὶ μὴ εὐθεία.

3.154 τινὲς δὲ τῶν ἀρχαίων βιαζόμενοι καὶ παραλλαγὴν ἐμποιοῦντές φασιν, ὁ δ' ἀγλαΐῃφι πεποιθὼς
 ῥίμφα ἐ γούνα φέρει, ἥγουν τὰ ἑαυτοῦ γόνατα. ἔστι καὶ ἕτερος τρόπος, ὃς πολυσιδῆς ἐστὶ καὶ
 ποικίλος, οἷον ἄνδρ' ὀρώω κρατερῷ· ὁ μὲν τόξων εὖ εἰδὼς, Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος
 εὐχεται εἶναι. προειπὼν αἰτιατικήν, ἄνδρας ὀρώω κρατεροὺς ἐπήνεγκεν εὐθὺς ὁ μὲν τόξων εὖ
 εἰδὼς ἀντὶ τοῦ, τὸν μὲν τόξων εὖ εἰδότα, Πάνδαρον υἱὸν Λυκάονος εὐχόμενον εἶναι, Αἰνεΐαν δ'
 υἱὸν μεγαλήτορος Ἀγχίσαιο· Ἄλλο ἐχθιστος δέ μοι ἔσσι θεῶν, οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν. ἐχθιστος δέ
 μοι ἔσσι θεῶν τὸν Ὀλυμπον ἐχόντων. καὶ ἔστι καὶ ἕτερον εἶδος παρ' αὐτῷ σχήματος τὸ
 λεγόμενον προεπίζευξις· προθεῖς γὰρ ὄνομα ἐνικὸν ἐν ἐπάγει δυϊκὸν ῥῆμα ἢ πληθυντικόν, εἴθ'
 οὕτως ἐπάγει ἕτερον ὄνομα, οἷον ἦχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλεται ἡδὲ Σκάμανδρος· ὥφειλε γὰρ
 κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς συντάξεως εἰπεῖν, ἦχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλεται, ἦ δὲ Σκάμανδρος.
 ἄλλο εἶδος προτάττει ῥῆμα ἐνικοῦ ἀριθμοῦ καὶ ἐπάγει δύο πρόσωπα, ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ
 πότνι' Ἐνυώ. ἄλλως, αἰτιατικὴ ἀντὶ γενικῆς Ζεῦ ἄλλοι τε θεοί, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
 παῖδ' ἐμόν, ὥς καὶ ἐγὼ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν ὦδε βῆιν τ' ἀγαθὸν καὶ Ἰλίου ἴφι ἀνάσσειν. καὶ
 ποτέ τις εἶπε πατὴρ δ' ὅδε πολλὸν ἀρείων. ἐκ πολέμου ἀνιόντα· ἀντὶ τοῦ ἀνιόντος. ΠΕΡΙ
 ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΙΣΟΚΩΛΟΥ.

3.155. (1t) Ἰσοκωλὸν ἐστὶ φράσις δύο ἢ καὶ πλειόνων κώλων ἀπηκριβωμένων ἀλλήλοις πρὸς
 ἀντιστρόφου ἐμφέριαν, οἷον αἰδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι. καὶ ἄλλως χρή
 ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν. ΠΕΡΙ ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. γνωτὸν δὲ καὶ
 ὃς μάλα νήπιός ἐστιν, ἀντὶ τοῦ, γνωτὸν δὲ τοῦτο τῷ καὶ πάνυ νηπίῳ. δύο γὰρ σχήματα ἔχει
 ἔλλειψιν τοῦ τοῦτο, καὶ ἀλλαγὴν τῆς δοτικῆς εἰς εὐθείαν, ὃς μάλα νήπιός ἐστιν. Ἄλλο εἶδος
 ἀντιπτώσεως ἀντὶ δοτικῆς χρησαμένου τοῦ ποιητοῦ γενικῇ. οὐ γὰρ τις φειδῶ νεκύων
 κατατεθνεϊώτων γίνετ', ἐπεὶ κε θάνωσι πυρὸς μειλισσέμεν ὦκα. ἀντὶ οὐ γὰρ τις φειδῶ γίνεται
 τοῖς τεθνεῶσι νέकुσι χαρίζεσθαι· παρὰ γὰρ τὸ μέλι, ἐπεὶ γλυκεῖα ἡ χάρις. οὕτως ἔχει καὶ τό,
 μηδέτι μοι αἰδόμενος μελίσσεο, ἀντὶ τοῦ χαρίζου. Ἄλλο καινοπρεπές· δ' ὄντων προσώπων
 δυϊκὸν ῥῆμα προσήγαγεν· ὁ Ἐκτωρ ἐστὶν ὁ λέγων πρὸς τοὺς οἰκείους ἵππους, Ἐάνθε τε καὶ σὺ
 Πόδαργε καὶ Αἴθων Λάμπε τε δῖε, νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτίνετον. ὅταν δὲ εἶπη, ὅτι μήποτε αἱ
 δύο ὀνομασίαι εἰσὶν ἐπίθετα, καὶ αἱ δύο ἕτεραι ὀνόματα ἵππων κύρια, ἀλλ' ἡ συνθήκη τοῦτο
 νοεῖν οὐ συγχωρεῖ· ἐκάστῳ γὰρ ὀνόματι σύνδεσμος ἔπεται συμπλεκτικός. καὶ ἥνικα μὲν εἰσι
 δύο ὀνόματα συνδέσμου δίχα, δύναται τὸ μὲν εἶναι κύριον ἢ προσηγορικόν, τὸ ἄλλο δὲ
 ἐπίθετον, ὥς τὸ δῖος Ὀδυσσεὺς ἐπίθετον καὶ κύριον ἄνευ συνδέσμου, καὶ ἀγαθὸν Διομήδη ν,
 καὶ τὰ τοιαῦτα.

3.156 ἥνίκα δὲ μεταξὺ σύνδεσμος εἴη, ἢ ἄμφω κύρια ἢ ἄμφω προσηγορικὰ ἦσαν· τοῖς γὰρ ὁμοίοις ἐφευρίσκονται οἱ σύνδεσμοι, προσηγορικὰ μὲν θεοὶ τε καὶ ἄνδρες, κύρια δὲ Ἑκτωρ τε Πριάμοιο πάϊς καὶ δῖος Ὀδυσσεύς. ἐπεὶ οὖν ἐκάστῳ ὀνόματι σύνδεσμος ἐφήρμοσται, οἱ δὲ συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι ἐν τοῖς ὁμοίοις εὐρίσκονται ὥς ἂν χωρίζωσιν αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων καὶ μὴ λογίζωνται ἐν τὰ δύο, τέσσαρες ἵπποι εἰσὶ καὶ οὐ δύο. ἀλλὰ φαμεν, ὅτι δύο μὲν εἰσιν ἐν τῷ ζυγῷ ἵπποι, δύο παρήγοροι, καὶ διεῖλεν εἰς δύο συζυγίας τὴν τετρακτὺν τῶν ἵππων, καὶ πρὸς ἐκάστην συζυγίαν ἐπήνεγκε τὸ ῥῆμα, νῦν μοι τὴν κοιμίδην ἀποτίνετον, πρὸς τὴν μίαν συζυγίαν λέγων, ἀπότινε, καὶ πρὸς τὴν ἑτέραν, ἀπότινε, καὶ πρὸς τὰς δύο, ἀποτίνετον, οὐ καθ' ἐν πρόσωπον ἀρμόζων τὴν προτροπὴν, ἀλλὰ καθ' ἐκάστην συζυγίαν. πρῶτος δὲ Ἑκτωρ ὡς εὐμοιρήσας καλλίστων ἵππων τῶν ἐκ τοῦ Τρωδὸς τεθρίππων ἐπέβη, ἄλλως τε καὶ θρασὺν ἥνιοχον αὐτὸν ὠνόμασεν. εἰκὸς τοίνυν ὡς θρασὺν τεθρίππῳ χρήσασθαι. φασὶ δὲ τινες περὶ τοῦ δυϊκοῦ ῥήματος καὶ ὡς δύο εἰσὶν ὑποζύγιοι καὶ δύο παρήγοροι, καὶ τὸ ὅλον βάρος τῆς ἥνιοχείας καὶ οἱ ἐλκυσμοὶ τοῦ δίφρου οἱ ὑποζύγιοι φέρουσιν, ἀμέθεκτοι δὲ βάρους τυγχάνουσιν οἱ παρήγοροι, μηδεμιᾶς αὐτῶν οὔσης χρείας ἐρρωμένων τῶν ὑποζυγίων· εἰ δέ τι συμβῇ ἐκ Τρωδὸς τοῖς ὑποζυγίοις, τὸ τηνικάδε χρεῖα καθίσταται τῶν παρηόρων ἀντ' αὐτῶν ὑπείσιόντων τῷ ζυγῷ. πρὸς οὖν τοὺς τὸ βάρος ἅπαν φέροντας τοῦ δίφρου τὸ ῥῆμα μετήνεγκε, νῦν μοι τὴν κοιμίδην ἀποτίνετον. περὶ δὲ τοῦ οἴνον τ' ἐγκεράσασα πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι, ὡς γυνὴ λίαν φίλανδρος διὰ τὸ παρεῖναι τὸν πόλεμον τῇ ὑπερβολῇ τῆς ἐπιμελείας χρῆται τοῖς ἵπποις κεκραμένῳ οἴνῳ ὕδωρ ἐπικομίζουσα αὐτοῖς.

3.157 ὅτι δὲ πρὸς τοὺς ὑποζυγίους μόνους κέχρηται τῷ ἀποτίνετον, δηλοῦσι καὶ τὰ ἐξῆς δυϊκὰ τῶν ῥημάτων, ἀλλ' ἔφομαρτεῖτον καὶ σπεύδετο ν. πῶς γὰρ ἂν δύναιντο σπεύδειν οἱ παρήγοροι, εἰ μὴ ἔλκουσιν οἱ ὑποζύγιοι. μᾶλλον δὲ ἔστω ὑπερβατόν, ἵνα μὴ εἰς κακόζηλον ἐμπέσῃ τὸ περὶ τοῦ οἴνου, ἵν' ἢ οὕτως, προτέροις ὑμῖν πυρὸν ἔθηκεν ἢ ἐμοὶ πυρὸν καὶ οἶνον ἐγκεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι. ΠΕΡΙ ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΗΝΙΚΑ ΛΕΙΠΕΙ ΛΕΞΙΣ. εἰ δὲ καὶ αὐτοὶ φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλαις εἰς πατρίδα γαίαν· ὅμοιον σχεδὸν τῷ ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ ἄρσαντες κατὰ θυμόν. ἐνταῦθα τὸ εὖ καὶ καλῶς ὅπερ ὀνομάζουσιν ἀνανταπόδοσιν, ὅτι χωρὶς ἀποδόσεως τῆς ἀπαρτιζούσης τοῦ μὲν τὴν ἀκολουθίαν ἤρξατο κώλου ἔχοντος καὶ τὸν καὶ σύνδεσμον. ἕτεροι δὲ φασὶ περὶ τοῦ εἰ παρακελεύσεως ἐπίρρημα εἶναι ἀντὶ τοῦ, εἰ δὲ ἄγε καὶ αὐτοὶ φευγόντων σὺν νηυσὶ φίλην, ὡς τὸ σὺ δέ με ἄκουσον, καὶ τὸ ἀλλ' εἴτε καλέσειεν, ὁμοίως καὶ τὸ εἰ δ' ἄγε νῦν φίλε Φοῖβε. οὕτως οὖν καὶ τὸ εἰ δὲ καὶ αὐτοί. ὅμοιον τῆς χ' εἰ δὲ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι, ἀντὶ τοῦ ἄγε. Ἄλλο καινοπρεπές· ὅς ῥα μάλιστα χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος, ἀγλαὰ δῶρα. πρὸς γὰρ τὴν σημασίαν καὶ οὐ τὸν χαρακτῆρα ἀπήντησε, τὸν χρυσὸν εἰπὼν ἀγλαὰ δῶρα. ΠΕΡΙ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ.

3.158. (1t) Ὅταν ἐν μέσῳ τοῦ διηγήματος μνησθῇ τις τοῦ τέλους ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς ω'. μήπω γὰρ ὁ ποιητὴς διηγησάμενος τὸν θάνατον Ἑκτορος μὴδὲ τὴν διαλλαγὴν Ἀχιλλέως τὸν μετὰ τὴν πόρθησιν Ἰλίου ἀφανισμὸν λέγει τοῦ τείχους, οἷον αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μὲν Τρώων θάνατον ὅσοι ἄριστοι. ΠΕΡΙ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΣΥΛΛΗΠΤΙΚΟΥ. Συλληπτικόν ἐστὶ σχῆμα ὅταν περὶ τινῶν δύο προσώπων τὸ διήγημα γένηται διαφερόντων κατὰ τι, καὶ περὶ τῶν διαφερόντων γένηται ἡ διήγησις ὡς κοινή, οἱ δ' ὥστε σφῆκες μέσον αἰόλοι ἢ μέλισσαι· οἰκία ποιήσονται ὁδῶ ἐπὶ παιπαλοέσση, οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον. ταῦτα κοινά, εἴτα ἀλλὰ μένοντες ἄνδρας θηρητῆρας ἀμύνονται περὶ τέκνων ἐπήνεγκε καὶ τοῦτο κοινόν, τὸ δὲ οὐκ ἔστιν ἀλλὰ μόνον τῶν σφηκῶν· μέλισσαι μὲν γὰρ μάχονται ὑπὲρ τοῦ μέλιτος, σφῆκες δὲ ὑπὲρ τῶν τέκνων· κοινὸν οὖν γεγονὸς ἐποίησε σχῆμα συλληπτικόν, συλλαβομένων τῶν μελισσῶν μετὰ τῶν σφηκῶν. ΠΕΡΙ ΚΡΕΜΑΜΕΝΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ. ὡς Ἑκτωρ εἶως μὲν ἀπεῖλει μέχρι θαλάσσης ῥέα διελεύσεσθαι. εἰπὼν γὰρ εἶως οὐκ εἶπεν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐποίησατο ἑτέραν ἀρχήν, ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῆς

ἐνέκυρσε φάλαγξιν. ἔστιν οὖν εἰπεῖν ἐλλειπτικὸν εἶναι τρόπον λείποντος τοῦ τινός, ἵν' ἢ τὸ πλήρες οὕτως· ὥς Ἐκτωρ, ἕως μὲν τινος ἡπεῖλει μέχρι θαλάσσης, καὶ ἐξῆς.

3.159 Ἄλλο εἶδος καινοπρεποῦς σχήματος, ἔρχομαι εἴ τί τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται, τό νυ γὰρ κατεάξαμεν ὃ πρὶν ἔχεσκον. ΠΕΡΙ ΩΡΑΙΑΣ ΠΑΡΙΣΩΣΕΩΣ. ἐς δ' ἄλα πορφυρέην μεγάλη στενάχουσι ῥέουσαι· τὸ πάρισον, μεγάλη στενάχουσι ῥέουσαι, καὶ μεγάλα στενάχουσι θεοῦσαι. Καινοπρεπὲς εἶδος ἄλλο ἐν τῇ π' δύνασαι δὲ σὺ παντὸς ἀκούειν ἀνέρι κηδομένῳ. εἰπὼν γενικὴν τὸ παντὸς ἐπήνεγκε τὸ ἀνέρι κηδομένῳ. κρεῖσσον δὲ ἔστι τὸ παντὸς μὴ εἶναι γενικὴν, ἀλλ' ἐπίρρημα πάντοσε καὶ ἐν ἀκριβεστέροις εὖρομεν. Ἄλλως, ὅτι τὸ εἶπεν ὡς λειπούσης τῆς πρὸς αἰτιατικῇ συντάξε, καὶ τότε ἄρ' Ἐκτορα εἶπε παραστὰς Φοῖβος Ἀπόλλων. ΕΙΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΝΙΚΗΣ. Ἐπιμεριζομένου ὀνόματος ὀνόματα προηγουμένου ἐπήνεγκε γενικὴν πληθυντικοῦ ἐν τῇ ψ' πάτασσε δὲ θυμὸς ἐκάστου νίκης ἰεμένων. Ἄλλο καινοπρεπὲς τῆς β' τῶν δ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν ἔθνεα πολλά, ἕως τοῦ ἀγαλλόμεναι πτερύγεσιν· εἰπὼν ὀρνίθων ἔθνεα ἐπήνεγκεν ἀγαλλόμεναι θηλυκὸν ὄνομα, οὐ πρὸς τὸ ἐκφαινόμενον, οἶονεὶ τὰ ἔθνεα, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον τὸ ὀρνίθων· τὰ γὰρ ἔθνεα ὄρνεις εἰσὶν, ὡς τὸ κίνηθεν δὲ φάλαγγες, ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφι· αἱ γὰρ φάλαγγες εἰ καὶ θηλυκοῦ γένους εἰσὶ κατὰ τὸ ἐκφωνούμενον, ἀλλὰ κατὰ τὸ νοούμενον ἀρσενικοῦ γένους εἰσὶν· αἱ γὰρ στρατιωτικαὶ τάξεις ἀνδρῶν εἰσιν, οὐ γυναικῶν.

3.160 Ἄλλο τῆς β' φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα ἡματι τῷ, ἕως τὸ ἀστράπτων ἐπιδέξι' ἐναίσιμα σήματα φαίνων. εἶπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν δόξαν τὴν τῶν πρὸ ἡμῶν περὶ τῆς τοιαύτης συντάξεως ὡς εὐθείᾳ ἀντὶ αἰτιατικῆς ἐχρήσατο ὁ ποιητής· εἰπὼν γὰρ ὑπερμενέα Κρονίωνα κατανεῦσαι ἀστράπτων ἀντὶ τοῦ ἀστράπτοντα. κρεῖσσον οὖν φάναι ὡς δεῖ τοῦτο τιθέναι πρὸ τοῦ ἀστράπτων, ἵν' ἢ τὸ λεγόμενον οὕτως, φησὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα ἡματι τῷ ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροις ἔβαινον Ἀργεῖοι, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες. τελεῖα. εἶτα ὡς ἐπανάληψιν ποιήσασθαι τοῦ Διὸς ἐπὶ συστάσει προσώπου ὁ ἀπαστράπτων ἐπιδεξίως καὶ ἐπίσημα τέρατα καὶ σημεῖα φαίνων· καὶ ἔστι τοῦτο ἐρμηνεία τοῦ Διὸς ἢ μᾶλλον ἐπὶ πράγματος διδασκαλίᾳ, ὡς τὸ ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας, Αἰθίοπας τοὶ διχθὰ δεδαΐαται· ἐπανελάβετο γὰρ τὸ Αἰθίοπας ὄνομα, ἵνα δείξῃ δύο ἔθνη Αἰθιόπων· οὕτω καὶ ἐνταῦθα φημὶ γὰρ οὖν κατανεῦσαι ὑπερμενέα Κρονίωνα, ὁ Κρονίων ὁ ἀστράπτων ἐπιδέξια ἐναίσιμα σήματα φαίνων. ἀλλ' ἐσιώπησε τὸ Κρονίων μὴ ἀναδιπλασιάσαι αὐτό, διόπερ τινὸς ἐρωτήσαντος, ποῖος Κρονίων κατένευσεν, ὁ ἀστράπτων ἐπιδέξι' ἐναίσιμα σήματα. κρεῖσσον δὲ τὸ πρῶην ὡς ἐν τῇ πέμπτῃ, ἄνδρ' ὁρώ κρατερῷ ἐπὶ σοὶ μεμαῶτε μάχεσθαι, ἵν' ἀπέλεθρον ἔχοντας, ὁ μὲν τόξων εὖ εἰδὼς Πάνδαρος, ὁ δ' αὖτε Λυκάονος εὐχεται εἶναι. Τέλος τῷ θεῷ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν.